

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 315



Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

58e jaargang
23 september 2015

Inhoud

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

RESOLUTIES

Parlementaire Vergadering Euronest

2015/C 315/01	Resolutie over de versterking van het partnerschap tussen de EU en de Oost-Europese partnerlanden middels het Europees nabuurschapsinstrument voor de periode 2014-2020	1
2015/C 315/02	Resolutie over infrastructurele samenwerking tussen de EU en de landen van het Oostelijk Partnerschap: gezamenlijke weg-, spoor- en luchtvervoersprojecten	7
2015/C 315/03	Resolutie over uitdagingen, mogelijkheden en nieuw elan ten aanzien van de samenwerking op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen binnen het Oostelijk Partnerschap ...	11
2015/C 315/04	Resolutie over cultuur en de interculturele dialoog in het kader van het Oostelijk Partnerschap	18
2015/C 315/05	Resolutie over de Armeense genocide, nu honderd jaar geleden	23
2015/C 315/06	Resolutie over de Russische militaire agressie tegen Oekraïne en de dringende behoefte aan een vreedzame oplossing voor het conflict	24

NL

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Parlementaire Vergadering Euronest

2015/C 315/07	Reglement van orde aangenomen op 3 mei 2011 in Brussel en gewijzigd op 3 april 2012 in Bakoe op 29 mei 2013 in Brussel en op 18 maart 2015 in Jerevan	26
2015/C 315/08	Reglement van orde van de vaste commissies van de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen door de Parlementaire Vergadering Euronest op 3 mei 2011 en gewijzigd op 29 mei 2013 in Brussel en op 18 maart 2015 in Jerevan	40

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST

RESOLUTIE ⁽¹⁾**over de versterking van het partnerschap tussen de EU en de Oost-Europese partnerlanden middels het Europees nabuurschapsinstrument voor de periode 2014-2020**

(2015/C 315/01)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien de oprichtingsakte van 3 mei 2011 van de Parlementaire Vergadering Euronest,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van de topbijeenkomst van het Oostelijke Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 plaatsvond in Vilnius,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 12 maart 2014 over de beoordeling en vaststelling van prioriteiten voor de betrekkingen van de EU met de landen van het Oostelijk Partnerschap ⁽²⁾,
 - gezien de gemeenschappelijke mededelingen van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 20 maart 2013 getiteld „Europees nabuurschapsbeleid: naar een sterker partnerschap”,
 - gezien de wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 11 december 2013 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument ⁽³⁾,
 - gezien de wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2013 getiteld „Europees nabuurschapsbeleid: naar een sterker partnerschap — Standpunt van het Europees Parlement over de voortgangsverslagen van 2012” ⁽⁴⁾,
 - gezien de resoluties van het Europees Parlement over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid en de oostelijke dimensie daarvan, alsook over de Republiek Armenië, de Republiek Azerbeidzjan, de Republiek Belarus, Georgië, de Republiek Moldavië en Oekraïne,
 - gezien de gemeenschappelijke verklaring van de Europese Unie en de Republiek Armenië die de vicevoorzitter van de Commissie/de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Armeense minister van Buitenlandse Zaken, Edward Nalbandian, op 29 november 2013 in Vilnius overeen zijn gekomen,
- A. overwegende dat het Oostelijk Partnerschap in 2009 werd opgericht door de Europese Unie en haar Oost-Europese partners in een gemeenschappelijke poging om de politieke associatie te versnellen en de economische integratie te bevorderen op basis van wederzijdse belangen, differentiatie, verbintenissen, verantwoordelijkheid en gezamenlijke zeggenschap;
- B. overwegende dat de landen die deelnemen aan het Oostelijk Partnerschap zich ertoe verplichten gemeenschappelijke waarden en beginselen na te streven, zoals democratie en mensenrechten, de rechtsstaat, goed bestuur, de markt-economie en duurzame ontwikkeling;

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0229.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0567.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0446.

- C. overwegende dat de topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap die in november 2013 in Vilnius plaatsvond, werd gekenmerkt door een aantal succesvolle resultaten, nieuwe overeenkomsten en vooruitgang wat betreft de ontwikkeling van nauwere banden, maar dat er tegelijkertijd een smet op werd geworpen door het besluit van een aantal partnerlanden om geen associatieovereenkomst met de EU aan te gaan, ondanks het feit dat de onderhandelingen succesvol waren afgerond;
- D. overwegende dat het besluit van de toenmalige president van Oekraïne tijdens de topbijeenkomst in Vilnius aanleiding was voor de massaprotesten op het Maidanplein die gevolgd werden door een rampzalige reeks gebeurtenissen in het land in 2014, met name een golf van protesten die honderden Oekraïense doden eiste in februari, de illegale annexatie van de Krim door Rusland in maart en de uitbarsting en escalatie van een nieuw conflict in Oost-Oekraïne sinds het voorjaar, met de directe aanwezigheid van Russische troepen en de steun van Rusland aan de separatisten, waarbij meer dan 6 000 doden gevallen zijn;
- E. overwegende dat de EU enerzijds en Georgië, Moldavië en Oekraïne anderzijds bilaterale associatieovereenkomsten ondertekend en vervolgens geratificeerd hebben, met inbegrip van diepe en brede vrijhandelsruimtes (DCFTA's), ondanks de directe politieke, militaire en economische druk die Rusland uitoefent;
- F. overwegende dat de EU en Belarus onderhandelingen over visumversoepeling en overnameovereenkomsten zijn begonnen waardoor intermenselijke contacten worden bevorderd; overwegende dat hervatting van de politieke en economische dialoog tussen de EU en Belarus echter afhankelijk is van de onvoorwaardelijke vrijlating van de laatste politieke gevangenen in Belarus en van het herstel van hun politieke en burgerrechten;
- G. overwegende dat alle partnerlanden met uitzondering van Belarus te kampen hebben met separatisme en territoriale conflicten waar Rusland direct bij betrokken is dan wel grote invloed op uitoefent;
- H. overwegende dat onwettige separatistische regimes in Georgische en Moldavische gebieden zijn geïnstalleerd; overwegende dat het schiereiland de Krim in Oekraïne door Rusland is geannexeerd en dat de gewapende confrontaties tussen separatisten en Oekraïense regeringstroepen in Zuidoost-Oekraïne blijven voortduren;
- I. overwegende dat toegang tot de EU-markt en tot de markt van Euraziatische buurlanden, met name Rusland, essentieel is voor de partnerlanden en hun economieën; overwegende dat bepaalde industriële sectoren in partnerlanden nog steeds afhankelijk zijn van productieketens die een overblijfsel van de voormalige Sovjet-Unie zijn, waardoor ze economisch verbonden zijn met Rusland; overwegende dat uitbreidingen van de douane-unie tussen Rusland, Kazachstan en Belarus met andere partnerlanden en de Euraziatische Economische Unie niet beschouwd mogen worden als projecten die concurreren met de economische component van het Oostelijk Partnerschap, zolang partnerlanden de vrijheid hebben om zelf te kiezen waar ze lid van willen worden; overwegende dat inspanningen nodig zijn om de samenwerking te verbeteren en om de twee economische gebieden aan elkaar aan te passen zodat de landen van het Oostelijk Partnerschap hun potentieel ten volle kunnen benutten;
- J. overwegende dat de EU in april en juli 2014 beperkende maatregelen tegen Rusland heeft genomen en deze in september 2014 heeft verscherpt, teneinde een koerswijziging te bewerkstelligen in de roekeloze agressieve acties van Rusland waarbij de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne worden geschonden en de situatie in het oosten van Oekraïne wordt gedestabiliseerd;
- K. overwegende dat Rusland in augustus 2014 als vergelding voor de beperkende maatregelen van de EU en voor de ondertekening van associatieovereenkomsten heeft besloten om een embargo op landbouwproducten en levensmiddelen uit de EU, andere westerse landen en een aantal partnerlanden in te stellen;
- L. overwegende dat 2014 het eerste jaar was van een herzien programmerings- en financieel kader voor de uitvoering van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB) van de EU en de specifieke oostelijke dimensie daarvan tot en met 2020;

Voortbouwen op de eerste resultaten van het Oostelijk Partnerschap teneinde nieuwe vooruitzichten voor de periode 2014-2020 te openen

1. benadrukt dat het Oostelijk Partnerschap sinds de oprichting ervan in 2009 diverse concrete en tastbare resultaten heeft opgeleverd waar zowel de EU als de partnerlanden van hebben kunnen profiteren en die in verschillende overeenkomsten op verschillende niveaus van politieke, economische en culturele samenwerking worden weerspiegeld, en die brede mogelijkheden tot verbeteringen bieden met voldoende steun van alle betrokken partijen;

2. is ingenomen met het feit dat de deelnemers van de topbijeenkomst in Vilnius hun initiële verbintenis aan de beginselen van het Oostelijk Partnerschap, in het bijzonder de rechtsstaat, eerbiediging van de mensenrechten en fundamentele vrijheden en democratie, opnieuw hebben bevestigd; benadrukt dat deze beginselen geëerbiedigd moeten worden;
3. is het eens met de deelnemers van de topbijeenkomst in Vilnius dat alle partners overeenkomstig het differentiatiebeginsel vrij moeten zijn in hun soevereine keuze met betrekking tot de omvang van hun ambities en de doelstellingen die zij willen bereiken in hun betrekkingen met de EU en binnen het Oostelijk Partnerschap; herhaalt in dit verband dat het Oostelijk Partnerschap een vrijwillig project is waarin soevereine keuzes van de deelnemende landen worden gerespecteerd en waarbij onderlinge betrekkingen worden geïntensiveerd, en dat dit voor alle partijen afzonderlijk en meer nog, voor heel Europa voordelen moet opleveren wat betreft stabiliteit en welvaart;
4. is ingenomen met de ondertekening van associatieovereenkomsten, met inbegrip van DCFTA's, tussen de EU en Oekraïne, Moldavië en Georgië; dringt aan op een snelle ratificatie van deze overeenkomsten door de EU-lidstaten; benadrukt dat het belangrijk is dat alle onderdelen van de overeenkomsten worden geïmplementeerd en dat de relevante hervormingen op alle relevante gebieden worden doorgevoerd, teneinde sociale en milieudumping te voorkomen; roept alle partijen op om de hervormingen in overeenstemming met de associatieagenda voort te zetten en dringt er bij de Europese Commissie en de lidstaten op aan steun te bieden bij het doorvoeren van deze hervormingen; spoort de EU-lidstaten aan om hun uitgebreide ervaring met betrekking tot het invoeren van democratische regimes en het doorvoeren van hervormingen met inachtneming van fundamentele waarden en de rechtsstaat te delen, in het bijzonder de lidstaten die kunnen putten uit zowel hun ervaring met integratie in de EU als uit hun nauwe banden met partnerlanden; roept de regeringen van partnerlanden die associatieovereenkomsten, met inbegrip van DCFTA's, met de EU hebben geratificeerd op openbare debatten en informatiecampagnes te organiseren, ook op lokaal niveau, en om organisaties uit het maatschappelijk middenveld daar actief bij te betrekken, waaronder nationale platformen van het forum van het maatschappelijk middenveld, aangezien een gedetailleerde kennis van de inhoud en de gevolgen van de overeenkomsten essentieel is voor het welslagen ervan;
5. veroordeelt de directe en indirecte militaire agressie van Rusland in Oost-Oekraïne evenals de illegale annexatie van de Krim als reactie op de soevereine keuze van Oekraïne om verder te gaan in het verwezenlijken van zijn Europese aspiraties; dringt er bij Rusland op aan de internationaal erkende soevereiniteit van Oekraïne te eerbiedigen, om zijn troepen terug te trekken, om de separatistische krachten in Oost-Oekraïne niet langer te steunen en om de vele internationale, multilaterale en bilaterale verdragen te eerbiedigen, waaronder het Handvest van de Verenigde Naties, de Slotakte van Helsinki en het Memorandum van Boedapest uit 1994, op grond waarvan diplomatieke oplossingen voor alle crises gevonden moeten worden en alle vormen van gewapende agressie of interventie in andere landen vermeden moeten worden; roept Rusland op om een einde te maken aan de informatieoorlog die erop gericht is etnische haat tussen Russen en Oekraïners aan te wakkeren; dringt aan op volledige medewerking van alle partijen aan het onderzoek naar het neerhalen van vlucht MH17 en benadrukt dat degenen die daar verantwoordelijk voor zijn, moeten worden berecht; veroordeelt voorts de handelsbelemmeringen die Rusland aan de EU en een aantal partnerlanden heeft opgelegd; steunt de beperkende maatregelen van de EU tegen Rusland en benadrukt dat de EU deze maatregelen moet handhaven zolang Rusland de akkoorden van Minsk niet naleeft of een constructieve houding aanneemt om een vreedzame oplossing van het conflict in Oost-Oekraïne te bereiken; veroordeelt de illegale, ongrondwettelijke en onwettige verkiezingen in de door separatisten gecontroleerde gebieden van Donetsk en Loegansk, die door Rusland zijn erkend en die een bedreiging voor de eenheid van Oekraïne evenals een belemmering van het vredesproces vormen; dringt bij de Russische autoriteiten aan op de onmiddellijke vrijlating van Nadiya Savchenko, die ontvoerd is en illegaal in Rusland wordt vastgehouden;
6. veroordeelt de ondertekening van een verdrag tussen Rusland en Abchazië op 24 november 2014 inzake een alliantie en strategisch partnerschap, evenals het voornemen van Rusland om een verdrag inzake nauwere betrekkingen met de afvallige regio Tskhinvali in 2015 te ondertekenen; benadrukt dat deze acties een ernstige bedreiging voor de stabiliteit en veiligheid in de regio vormen, ernstige risico's meebrengen die gevolgen hebben voor de inspanningen om de betrekkingen tussen Georgië en Rusland te normaliseren en de internationale besprekingen in Genève ondermijnen; dringt er bij Rusland op aan de grondbeginselen van internationaal recht en de territoriale integriteit van Georgië te eerbiedigen en de in 2008 overeengekomen wapenstilstand tussen Georgië en Rusland na te leven;
7. benadrukt dat de EU de verantwoordelijkheid draagt om duidelijk aan te geven wat de vooruitzichten zijn die zij partnerlanden wil bieden in antwoord op hun ambities en Europese aspiraties; betreurt het feit dat Rusland deze ambities en het Oostelijk Partnerschap tot dusver uitsluitend als een bedreiging voor zijn geopolitieke invloedssfeer ziet; merkt op dat met het verdrag tot oprichting van de douane-unie en de Euraziatische Economische Unie, dat in januari 2015 in werking is getreden, een economische integratie tussen de leden ervan wordt beoogd die niet verenigbaar is met de associatieovereenkomsten en de handelscomponenten daarvan (de DCFTA's); dringt er bij Rusland op aan af te zien van economische druk en dreigingen in verband met energiezekerheid en energievoorziening, en de rechten van zijn buurlanden te eerbiedigen om vrije keuzes ten aanzien van hun politieke en economische toekomst te maken; herhaalt zijn oproep aan Rusland om aan de onderhandelingstafel tot een vreedzame oplossing van de conflicten te komen;

8. is van mening dat het verdrag tot oprichting van de douane-unie en de Euraziatische Economische Unie, dat geïnspireerd is door de idealen van de Europese Unie en dat in januari 2015 in werking is getreden, enkel gunstige gevolgen voor de deelnemende landen kan hebben zolang Rusland landen niet tot toetreding dwingt door middel van economische druk en dreigingen in verband met energiezekerheid en energievoorziening en als Rusland de rechten van zijn buurlanden eerbiedigt om vrije keuzes ten aanzien van hun politieke en economische toekomst te maken; merkt op dat de nieuwe structuren niet verenigbaar zijn met de associatieovereenkomsten en DCFTA's en onderstreept de noodzaak tot samenwerking en communicatie in de toekomst, aangezien handel en goede betrekkingen tussen de landen aan beide zijden hoe dan ook gewaarborgd moeten worden;
9. merkt op dat het Europees nabuurschapsinstrument (ENI) mogelijkheden biedt als een aanzet tot meer samenwerking met de landen die nog geen associatieovereenkomst met de EU hebben ondertekend, en dringt aan op hernieuwde inspanningen om hen daarop aan te spreken;
10. is van mening dat de topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap die in mei 2015 in Riga wordt gehouden een aanzet tot versterking van het Oostelijk Partnerschap moet vormen, waarbij de politieke en economische banden tussen de EU en partnerlanden verder worden aangehaald en waarbij de bilaterale en multilaterale betrekkingen tussen alle partners verdiept en verbeterd worden; roept de EU en partnerlanden op om de oorspronkelijke visie van het Oostelijk Partnerschap te blijven nastreven en daarbij hervormingen door te voeren die veranderingen binnen samenlevingen teweegbrengen en waarmee de banden tussen hun bevolkingen worden versterkt;
11. beschouwt politieke associatie, democratische hervormingen, mensenrechten en fundamentele vrijheden, de versterking van institutionele capaciteiten en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de strijd tegen corruptie, versterking van de energiezekerheid en intermenselijke contacten, evenals samenwerking op het gebied van scholing als de belangrijkste prioritaire gebieden waarop de EU en haar partners meer inspanningen moeten verrichten en waarvoor zij resultaten tijdens de topbijeenkomst in Riga moeten boeken;
12. roept de EU op onmiddellijk visumvrije regelingen voor korte reizen in te voeren met partnerlanden die zich verbonden hebben aan de actieplannen voor visumliberalisering en deze hebben voltooid, op voorwaarde dat aan de voorwaarden is voldaan; benadrukt hoe belangrijk het is actieplannen voor visumliberalisering te starten met partnerlanden die vooruitgang hebben geboekt met betrekking tot de uitvoering van de visaversoepelings- en overnameovereenkomsten met de EU; onderstreept het belang van samenwerking op het gebied van visumregelingen en mobiliteitspartnerschappen op basis waarvan samenlevingen nader tot elkaar gebracht kunnen worden en er onder de burgers het gevoel ontstaat dat ze deel uitmaken van dezelfde waardengemeenschap;
13. benadrukt dat nauwere betrekkingen tussen de EU en partnerlanden afhankelijk zijn van tastbare resultaten ten aanzien van democratische hervormingen en de kwaliteit van de rechtsstaat, en van positieve ontwikkelingen in het bestuur van overheidsinstellingen evenals binnen het politieke leven en de rechterlijke macht; merkt in dit verband op dat er in een aantal partnerlanden sprake is van een betreurenswaardige tendens naar confrontaties tussen regering en oppositie; dringt er bij de regeringen op aan af te zien van politieke vergelding en selectieve rechtsbedeling en de kwesties waarover het Europees Parlement, het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en andere internationale instellingen specifiek hun zorgen hebben geuit op adequate wijze aan te pakken;
14. beveelt de EU en de partnerlanden aan om een meer strategische en resultaatgerichte aanpak te ontwikkelen in de programma's die zij gezamenlijk opstellen en uitvoeren; is van mening dat ministersbijeenkomsten de plek moeten zijn waar strategieën voor sectorale samenwerking worden besproken en dat de platformen van het Oostelijk Partnerschap evenals hun deskundigenpanels actiever moeten worden in het voorstellen, ontwikkelen en beoordelen van deze strategieën;
15. benadrukt dat samenwerkings- en uitwisselingsprogramma's voor jongeren, studenten, wetenschappers en onderzoekers versterkt moeten worden binnen het Oostelijk Partnerschap; merkt met voldoening op dat de nieuwe EU-programma's op deze gebieden, te weten het Erasmus+-programma en de „Marie Skłodowska-Curie“-acties binnen het Horizon 2020-kaderprogramma meer mogelijkheden bieden tot versterking van de mobiliteit van onderzoekers en het bieden van meer studiebeurzen voor jongeren in partnerlanden; is ingenomen met de resultaten van de allereerste bijeenkomsten van Euronest Scola en het Young Leaders Forum Eastern Partnership-EU in 2013 en 2014 en beveelt aan dit soort bijeenkomsten op regelmatige basis te organiseren; pleit voorts voor de invoering van gezamenlijke subsidieregelingen voor culturele ontwikkeling en gezamenlijke culturele activiteiten en stelt voor om een maandelijkse gezamenlijke brochure te ontwikkelen, die in het Engels en in de talen van de partnerlanden wordt gepubliceerd, die de inwoners van partnerlanden direct informeert over de Europese Unie en de Europese gedachte en die duidelijke informatie over de betrekkingen tussen deze partnerlanden en de EU verstrekt;

Verwezenlijking van de doelstellingen van het Oostelijk Partnerschap middels het Europees nabuurschapsinstrument voor de periode 2014-2020

16. is ingenomen met de aanneming van het ENI voor de periode 2014-2020, waarin volledig rekening wordt gehouden met de oostelijke dimensie van het Europees nabuurschapsbeleid en dat moet leiden tot concrete, tastbare verbeteringen voor de betreffende bevolkingen;
17. betreurt de forse bezuinigingen in de begroting voor het ENI ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie; dringt aan op een nauwe dialoog met de commissaris die verantwoordelijk is voor het Europees nabuurschapsbeleid, teneinde een optimale benutting van de beperkte middelen veilig te stellen; is van mening dat de verdeling van de middelen uit het ENI tussen de oostelijke en zuidelijke regio, waarbij 40 % van de totale middelen voor samenwerking aan de oostelijke regio worden toegewezen, behouden moet blijven; roept de Commissie op partnerlanden te steunen bij het versterken van hun administratieve capaciteiten, teneinde de financieringsmogelijkheden in het kader van het ENI ten volle te kunnen benutten;
18. merkt op dat er een evenwichtiger verdeling van middelen tussen partnerlanden nodig is, en erkent daarbij dat de oostelijke partners betere voorstellen voor projecten moeten presenteren; acht het van essentieel belang dat de Commissie en de regeringen van partnerlanden meer lokale actoren aansporen tot en ondersteunen bij het aanvragen en ontvangen van middelen uit het ENI voor hun projecten;
19. onderstreept het belang van de beginselen van eigen verantwoordelijkheid en wederzijdse verantwoordingsplicht bij het programmeren en uitvoeren van landenprogramma's in het kader van het ENI; is van mening dat het welslagen deels afhankelijk is van de overeengekomen en wederzijds bindende verplichtingen tussen de EU en partnerlanden;
20. beveelt aan om, in tegenstelling tot in de periode 2007-2013, partnerlanden meer te helpen om nieuwe wetgeving daadwerkelijk ten uitvoer te leggen en hervormingen te consolideren die nodig zijn voor het versterken van de democratie en de rechtsstaat overeenkomstig het recht en de normen van de EU; herhaalt dat op geloofwaardige wijze aangetoond moet kunnen worden dat deze maatregelen zijn doorgevoerd alvorens de EU-steun wordt vergroot;
21. roept de Commissie en partnerlanden op om een beperkt aantal prioriteiten uit hoofde van nationale actieplannen en regionale meerlandenprogramma's voor de periode 2014/2015 vast te stellen, om ervoor te zorgen dat ze maximaal effect hebben en tastbare en meetbare resultaten opleveren;
22. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattende strategie voor de betrekkingen met Belarus te ontwikkelen die erop gericht is wederzijds begrip te stimuleren en de modernisering en democratisering van het land te bevorderen; is van mening dat een dergelijke strategie prioritaire gebieden voor hervormingen in Belarus moet omvatten met het oog op een verbetering van de betrekkingen en een doeltreffende samenwerking in het kader van het ENB, en dat deze gebaseerd moet zijn op het „meer-voor-meer“-beginsel;
23. is ingenomen met de bepalingen voor de uitvoering van het ENI, die gebaseerd zijn op een op stimulansen gebaseerde aanpak op maat; is van mening dat deze voldoende geïnspireerd zijn door het „meer-voor-meer“-beginsel, dat tot dusver alleen tot op zekere hoogte weerspiegeld werd; benadrukt dat het „meer-voor-meer“-beginsel tevens een „minder-voor-minder“-beginsel impliceert dat op adequate wijze moet worden toegepast indien de betreffende landen niet bereid zijn de noodzakelijke hervormingen door te voeren; is echter van mening dat het regionale perspectief behouden moet blijven, in het bijzonder door de multilaterale contacten evenals grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten en -platformen te versterken; is in dit verband ingenomen met het feit dat 10 % van de begroting van het ENI, middels overkoepelende meerlandenprogramma's, wordt toegewezen aan de partnerlanden die vordering maken met het tot stand brengen en consolideren van een diepgewortelde en duurzame democratie en met het uitvoeren van de overeengekomen hervormingen ter verwezenlijking van dat doel;
24. merkt met voldoening op dat bij de toewijzing van middelen uit het ENI aan individuele nationale actieplannen een afwijking van maximaal 20 % mogelijk is, hetgeen tevens ruimte laat voor meer differentiatie bij de uitvoering van het ENI;
25. beveelt aan dat inspanningen van de partnerlanden voor aanpassing aan de EU-wetgeving en -normen vergezeld moeten gaan van gepaste technische steun van de EU, teneinde een soepele en geleidelijke overname van alle relevante onderdelen van het acquis communautaire te waarborgen en concrete en tastbare voordelen voor het bedrijfsleven en de samenleving te realiseren;

26. benadrukt dat EU-steun eveneens gericht moet zijn op het aanpakken van regionale economische en sociale ongelijkheden binnen partnerlanden, aangezien projecten dikwijls te veel op één regio of de hoofdstad gericht zijn, terwijl burgers in meer afgelegen gebieden niet profiteren van dergelijke projecten en vaak niets merken van de voordelen van het EU-integratieproces;
 27. roept de EU en de lidstaten op om beleid tot samenwerking met en ondersteuning van partnerlanden op een coherente en doelmatige wijze en in samenwerking met andere internationale en nationale donoren te voeren; spoort hen ten eerste aan gezamenlijk acties en projecten in partnerlanden te ontwikkelen; dringt erop aan de coördinatie te intensiveren en synergieën tussen met het ENI gefinancierde projecten en andere instrumenten en programma's die door de EU worden gefinancierd en waaraan landen van het Oostelijk Partnerschap kunnen deelnemen, te bevorderen en benadrukt daarbij dat bestaande vormen zoals donor/investeerdersconferenties, werkgroepen, de communicatie tussen EU-delegaties en de ambassades van lidstaten ter plaatse enz., de beoogde politieke doelstellingen niet uit het oog mogen verliezen;
 28. benadrukt de belangrijke rol die het maatschappelijk middenveld speelt bij de politieke dialoog en de democratische hervormingsprocessen in partnerlanden; beveelt aan dat het politieke engagement van de EU met betrekking tot het maatschappelijk middenveld in partnerlanden in de programmering van het ENI weerspiegeld moet worden;
 29. dringt er bij de parlementen van de landen van het Oostelijk Partnerschap op aan mee te doen aan de discussie en publieke bewustwording te creëren over het lopende proces en de belangrijkste resultaten in het kader van het nieuwe Europees nabuurschapsinstrument voor de periode 2014-2020 met betrekking tot het verbeteren van de zichtbaarheid van de EU-programma's in de betreffende landen;
 30. verzoekt haar covoorzitters deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van het Europees Parlement, de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de commissaris voor Europees nabuurschapsbeleid en uitbreidingsonderhandelingen, de Europese Dienst voor extern optreden, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden.
-

RESOLUTIE ⁽¹⁾**over infrastructurele samenwerking tussen de EU en de landen van het Oostelijk Partnerschap:
gezamenlijke weg-, spoor- en luchtvervoersprojecten**

(2015/C 315/02)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2013 met de titel „Het Europees nabuurschapsbeleid: naar een sterker partnerschap — Standpunt van het Europees Parlement over de voortgangsverslagen van 2012”,
 - gezien de resoluties van het Europees Parlement over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid en de oostelijke dimensie daarvan, alsook over de Republiek Armenië, de Republiek Azerbeidzjan, de Republiek Belarus, Georgië, de Republiek Moldavië en Oekraïne,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van de top van het Oostelijk Partnerschap (Vilnius, 28 en 29 november 2013) met de titel „Oostelijk Partnerschap: de weg vooruit”,
 - gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement met de titel „De EU en haar aangrenzende regio's: een nieuw beleid voor samenwerking op het gebied van vervoer” (COM(2011) 415) en het vervoersplan van de Commissie voor het Europees nabuurschap, dat betrekking heeft op de luchtvaartsector, het scheepsvervoer over zee of binnenwateren, weg- en spoorvervoer en infrastructuurverbindingen,
 - gezien de gezamenlijke verklaring over de toekomst van de samenwerking met het Oostelijk Partnerschap op het gebied van vervoer van de ministers van Vervoer van de EU-lidstaten en van de partnerlanden van het Oostelijk Partnerschap en de vertegenwoordigers van de Commissie,
 - gezien de conclusies van de Raad over samenwerking op vervoersgebied met de buurlanden van de EU, die werden aangenomen tijdens de 3116e bijeenkomst van de Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie,
 - gezien het witboek van de Commissie van 2011 getiteld „Stappenplan voor een interne Europese vervoersruimte — Werken aan een concurrerend en zuinig vervoerssysteem”,
 - gezien de lijst prioritaire infrastructuurprojecten binnen het regionale vervoersnetwerk van het Oostelijk Partnerschap, die op 9 oktober 2013 is goedgekeurd tijdens de bijeenkomst van de ministers van Vervoer van de EU en het Oostelijk Partnerschap in Luxemburg,
 - gezien de ondertekening van de associatieovereenkomsten tussen de EU en respectievelijk Oekraïne, Moldavië en Georgië,
 - gezien de belangrijke rol van de zee- en binnenvaart voor het goederenvervoer, het verbinden van mensen en betere marktintegratie,
1. benadrukt dat vervoer van essentieel belang is voor de welvaart in Europa, aangezien het ons in staat stelt goederen efficiënt te distribueren en vrij te reizen; brengt in herinnering dat de EU een belangrijke politieke en economische partner is van de landen van het Oostelijk Partnerschap (OP), en dat nauwere samenwerking in de vervoerssector aanzienlijk zou kunnen bijdragen aan een sterkere economie en aan meer politieke stabiliteit in deze landen; wijst erop dat burgers en bedrijven in de EU en in de buurlanden direct voordeel hebben bij een betere samenwerking op vervoersgebied, die ervoor moet zorgen dat er minder tijd en middelen worden besteed aan het vervoer van goederen, diensten en personen, en dat nauwere marktintegratie ook nieuwe marktmogelijkheden kan opleveren voor bedrijven in de EU en in haar buurlanden;

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

2. is van oordeel dat betere vervoersverbindingen kunnen worden verwezenlijkt door middel van een betere vervoersinfrastructuur en meer marktintegratie, waardoor passagiers probleemloos kunnen reizen en goederen efficiënt en veilig kunnen worden vervoerd, rekening houdend met de specifieke geografische ligging van de OP-landen; hoopt daarom dat er een duidelijk verband zal worden gelegd tussen het vervoersbeleid in de OP-landen en de Europa 2020-strategie;
3. benadrukt dat nauwere integratie tussen de vervoersmarkten van de EU en haar oostelijke partners afhankelijk is van de wil en bereidheid van ieder land om zich hiervoor in te zetten, en van de door de buurlanden geboekte vorderingen met betrekking tot de toepassing van normen die gelijkwaardig zijn aan die van de EU op gebieden als veiligheid, beveiliging, het milieu en sociale kwesties; verzoekt de EU alle noodzakelijke technische ondersteuning en raad te bieden, en niet over te gaan tot protectionistische maatregelen;
4. onderstreept dat er nog altijd sprake is van grote verschillen op het vlak van de vervoersinfrastructuur tussen de oostelijke en de westelijke delen van Europa, en dat deze moeten worden verkleind met het oog op een meer homogene vervoersinfrastructuur op het Europese continent;
5. herinnert eraan dat opstoppingen een groot probleem zijn, met name in het weg- en luchtvervoer; beklemtoont dat de vele knelpunten in het Europese vervoer moeten worden aangepakt, om in te spelen op het verlangen van burgers om te reizen en op de economische behoefte om goederen en diensten te vervoeren, en zo tegelijkertijd vooruit te lopen op schaarste aan hulpbronnen en beperkingen op milieugebied;
6. neemt kennis van de goedkeuring van de nieuwe TEN-T-richtsnoeren, waarmee vorm wordt gegeven aan de kern en het alomvattende netwerk van strategische Europese infrastructuur in de oostelijke en westelijke delen van de Europese Unie, en dus de interne Europese vervoersruimte tot stand wordt gebracht; vraagt de Europese Commissie te bekijken of het TEN-T-kernnetwerk kan worden aangesloten op het vervoersnetwerk in de OP-landen;
7. verzoekt de Commissie om samen met de regeringen van de oostelijke partners te zorgen voor de uitvoering en publicatie van een gezamenlijke evaluatie van de vervoersinfrastructuur, hubs en knooppunten van gezamenlijk belang, die de basis zou kunnen vormen voor toekomstige gezamenlijke projecten;
8. neemt kennis van de toegenomen druk op openbare middelen voor de financiering van infrastructuur; wijst erop dat er behoefte is aan een nieuw financierings- en tarifieringsbeleid op basis van publieke en private partnerschappen, die lokale gemeenschappen in staat zouden stellen om samen te werken met particuliere belanghebbenden en overheidsinstanties en om gebruik te maken van internationale financiering voor het tot stand brengen van vervoersmiddelen waarbij alle betrokken partijen baat zouden hebben; dringt er bij de EU-lidstaten en de OP-landen op aan dat zij optimale werkwijzen uitwisselen en nauwer op dit vlak gaan samenwerken;
9. erkent hoe belangrijk het is het investeringsklimaat in OP-landen verder te verbeteren met het oog op investeringen uit de EU-lidstaten in de weg-, spoor-, zee- en luchtvervoerssectoren die bijdragen aan de ontwikkeling van de respectieve infrastructuur, de integratie van de OP-landen en de EU-lidstaten, de overname van EU-normen en capaciteitsopbouw in de OP-landen;
10. verzoekt de Commissie en de regeringen van de oostelijke partners het beginsel van vervoersgemak op te nemen in toekomstige handelsovereenkomsten;
11. onderstreept dat bij hervormingen van de vervoerssector in OP-landen moet worden toegezien op een grotere aanpassing aan EU-vervoersnormen; meent dat de lopende onderhandelingen over luchtvaartovereenkomsten tussen de EU en bepaalde OP-landen moeten worden afgerond, en hoopt in dit verband dat spoedig kan worden gestart met soortgelijke onderhandelingen met de overige OP-landen; is van oordeel dat de maritieme veiligheid en beveiliging moeten worden verbeterd door middel van een beleidshervorming, dat er betere vlaggen moeten komen conform het Memorandum van overeenstemming inzake toezicht op schepen door de havenstaat, en dat de partnerlanden betere resultaten moeten kunnen boeken op het gebied van de verkeersveiligheid en moeten kunnen aantonen dat zij concrete maatregelen nemen om de interoperabiliteit van de spoorwegen met de EU te verbeteren; wijst erop dat de transportverbindingen met de EU moeten worden verbeterd door middel van een betere planning van netwerken en werk aan prioritaire infrastructuurprojecten die helpen om de partnerlanden aan te sluiten op het trans-Europees vervoersnetwerk; spoort de partnerlanden ertoe aan bestaande wegen op te knappen en nieuwe te bouwen;

12. neemt kennis van de gesloten grenzen op het grondgebied van het Oostelijk Partnerschap, en van de beperkte verbindingen van de landen die niet rechtstreeks aan zee liggen; doet in dit verband een beroep op de EU om concrete projecten uit te voeren voor meer open en toegankelijke verbindingen;
13. benadrukt dat het gemeenschappelijk Europees luchtruim, dat momenteel in ontwikkeling is, ook moet worden uitgebreid naar de buurlanden van de EU — de erkenning van het EU-recht en het beginsel van „aanwijzing door de EU” zijn hiervoor echter een randvoorwaarde; wijst erop dat het gemeenschappelijk Europees luchtruim ten doel heeft de veiligheid te verbeteren en vertragingen, kosten en uitstoot te verminderen, en dat de buurlanden van de EU in het kader van een geleidelijke invoering van een gemeenschappelijk Europees luchtruim bereid zijn functionele lucht-ruimblokken (FAB's) te vormen met de EU-lidstaten of zich bij dergelijke lucht-ruimblokken aan te sluiten; roept de OP-landen op om bij te dragen aan een soepele werking van de luchtvaartverbindingen tussen de EU en het OP en tussen de OP-landen onderling;
14. herinnert eraan dat het wegvervoer van groot belang is voor het handelsverkeer met de OP-landen die aan de EU grenzen; wijst er echter op dat omslachtige administratieve grensformaliteiten een belemmering blijven voor een efficiënt goederenverkeer tussen de EU en haar oostelijke buurlanden, en dat gemiddeld 40 % van de transporttijd aan de grens verloren gaat door de onderling verschillende administratieve formaliteiten; benadrukt dat het daarom voor het stimuleren van de handel uitermate belangrijk is om grensformaliteiten vlotter te laten verlopen door de kosten en het tijdsverlies terug te dringen, en dat het uitwisselen van ervaringen op het gebied van succesvolle hervormingen op dit vlak nuttig zou zijn voor de OP-landen;
15. vestigt de aandacht op het feit dat het aantal verkeersdoden in de meeste landen van het Oostelijk Partnerschap veel hoger ligt dan het Europese gemiddelde, en dat de EU zich daarom zorgen maakt over de lage verkeersveiligheid in de OP-landen; benadrukt dat een verbetering van de verkeersveiligheid door opleiding, uitwisseling van optimale werkwijzen, bewustmaking en bevordering van een veiligere wegeninfrastructuur — met inbegrip van veilige parkeerplaatsen — een prioriteit is voor de samenwerking tussen de EU en de naburige regio's en voor de door de EU verleende financiële ondersteuning; spoort de Commissie aan te onderzoeken of bepaalde intelligente vervoerssystemen die in de hele EU worden gebruikt, kunnen worden uitgebreid tot de OP-landen;
16. is ingenomen met het feit dat verschillende OP-landen belangstelling hebben getoond om samen met de EU de toegang tot de wegvervoersmarkt uit te breiden, en is van oordeel dat de EU haar externe bevoegdheden moet aanwenden om tot een verdere marktintegratie met deze landen te komen; verzoekt de Commissie in dit verband om er nauwlettend op toe te zien dat de partnerlanden de desbetreffende sociale, veiligheids-, beveiligings- en milieunormen toepassen en dat zij niet overgaan tot protectionistische maatregelen; gelooft dat de belangrijkste doelstelling van dit initiatief zou moeten zijn om de kwantitatieve beperkingen geleidelijk op te heffen in ruil voor de invoering van normen die de kwaliteit van de wegvervoerdiensten tussen de EU en de OP-landen waarborgen, hoewel dit aspect niet aan bod komt in de huidige bilaterale regelingen;
17. benadrukt dat open, billijke, niet-discriminerende, transparante en efficiënte heffingssystemen voor het gebruik van de spoorweginfrastructuur op de corridors tussen de EU, haar oostelijke buurlanden, het Midden-Oosten en Azië noodzakelijk zijn om de mogelijkheden van het goederenvervoer per spoor optimaal te benutten (onder meer door de bestaande spoorwegen te renoveren en door nieuwe, efficiëntere te bouwen); moedigt regionale samenwerking op dit gebied aan en stelt tot haar teleurstelling vast dat het gebrek aan interoperabele spoorwegsystemen, ontoereikende technologie en de slechte staat van het rollend materieel fysieke belemmeringen vormen voor de groei van de handel en het goederenvervoer; wijst erop dat een betere samenwerking bij grensovergangen de efficiëntie van het passagiersvervoer per spoor kan verhogen zonder grote investeringen in infrastructuur;
18. pleit voor de bevordering van koolstofarme voertuigen en van een infrastructuur voor alternatieve brandstoffen om het verbruik van fossiele brandstoffen terug te dringen en de effecten van vervoer op het milieu zo te verlagen;

19. benadrukt dat hervormingen om de spoorwegsector van de OP-landen beter te doen aansluiten bij de EU-normen (veiligheid, beveiliging, milieu, sociale aspecten en interoperabiliteit) moeten worden voortgezet, omdat dit niet alleen het passagiers- en goederenvervoer ten goede zou komen, maar ook de investeringen in de spoorwegsector zou stimuleren; wijst erop dat door de sterke vraag naar de modernisering van rollend materieel in de buurlanden nieuwe mogelijkheden voor bedrijven uit de EU ontstaan; onderstreept dat bovengenoemde hervormingen ook een randvoorwaarde vormen om de markt in de toekomst te kunnen openstellen;
 20. verzoekt de EU met klem bij te dragen tot een betere naleving door informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van nationale programma's voor de beveiliging van de burgerluchtvaart en van optimale werkmethode in zake de kwaliteitscontrole van luchtvaartbeveiligingsmaatregelen; onderstreept dat de door de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) vastgestelde internationale normen in zake luchtvaartbeveiliging volledig moeten worden toegepast, en wijst erop dat de convergentie van de regelgeving in de regio, onverminderd de internationale normen, kan worden bevorderd door de kennis en tenuitvoerlegging van de bepalingen van de Europese Burgerluchtvaartconferentie (ECAC) en de beginselen van de primaire EU-wetgeving te verbeteren;
 21. wijst erop dat de OP-landen in de toekomst ook steun zouden moeten ontvangen in het kader van het onderzoeksprogramma voor het beheer van het luchtverkeer in het gemeenschappelijk Europees luchtruim (Sesar), dat tot doel heeft de Europese infrastructuur voor luchtverkeersleiding te moderniseren, en merkt op dat meer steun van de EU aan OP-landen die hun luchtverkeersbeheersystemen willen moderniseren, bijzonder welkom zou zijn;
 22. pleit voor verdere aanpassing en naleving van de regelgeving op alle vervoersgebieden, de institutionele ontwikkeling van de overheidsinstanties in de OP-landen die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van de weg-, spoor-, zee- en luchtvervoerssectoren, en de aanneming van consequente normen, door optimale EU-werkwijzen uit te wisselen, technische ondersteuning te bieden en studiebezoeken, workshops en fora te organiseren;
 23. is voorstander van de tenuitvoerlegging van vervoersinfrastructuurprojecten in het vervoersnetwerk van het Oostelijk Partnerschap via bestaande EU-programma's en -instrumenten die tot betere verbindingen met het TEN-T-kernnetwerk leiden, alsmede van de voltooiing van lopende projecten voor de aansluiting van OP-landen op EU-vervoersnetwerken;
 24. acht het noodzakelijk dat Oekraïne, Moldavië en Georgië, als partijen bij associatieovereenkomsten, voldoende door de EU worden gesteund bij de ontwikkeling van hun weg-, spoor-, lucht- en zeevervoerssector;
 25. wijst er met nadruk op dat zeevervoer en vaarwateren een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van de handel, de vergemakkelijking van het verkeer van personen en een betere verbinding tussen vervoerssystemen, rekening houdend met de specifieke geografische kenmerken van de OP-landen;
 26. verzoekt haar covoorzitters deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van het Europees Parlement, de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Europese Dienst voor extern optreden en de regeringen en parlementen van de lidstaten en van het Oostelijk Partnerschap.
-

RESOLUTIE ⁽¹⁾**over uitdagingen, mogelijkheden en nieuw elan ten aanzien van de samenwerking op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen binnen het Oostelijk Partnerschap**

(2015/C 315/03)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien de oprichtingsakte van de Parlementaire Vergadering Euronest van 3 mei 2011,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 plaatsvond in Vilnius,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van 24 oktober 2014 over het klimaat- en energiebeleidskader 2030,
- gezien de besluiten van de conferentie van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering die van 11 tot en met 22 november 2013 plaatsvond in Warschau,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 5 februari 2014 over een kader voor klimaat- en energiebeleid voor 2030 ⁽²⁾,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 21 mei 2013 over uitdagingen en kansen voor hernieuwbare energie in de Europese interne energiemarkt ⁽³⁾,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2013 over het „Stappenplan Energie 2050, een toekomst met energie” ⁽⁴⁾,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 12 juni 2012 over samenwerking op het gebied van energiebeleid met partners buiten onze grenzen: een strategische benadering van gegarandeerde, duurzame en concurrerende energievoorziening ⁽⁵⁾,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2014 over de conferentie van de VN over klimaatverandering in Lima, waarin wordt verzocht om een bindend streefdoel voor energie-efficiëntie van 40 %, in overeenstemming met het algemene kosteneffectieve energiebesparingspotentieel ⁽⁶⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 23 juli 2014, getiteld „Energie-efficiëntie en de bijdrage daarvan aan de energiezekerheid en het kader voor het klimaat- en energiebeleid voor de periode tot 2030” (COM(2014) 520),
- gezien de mededeling van de Commissie van 22 januari 2014, getiteld „Een beleidskader voor klimaat en energie in de periode 2020-2030” (COM(2014) 015),
- gezien de mededeling van de Commissie van 8 maart 2011, getiteld „Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050” (COM(2011) 112),
- gezien Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie,
- gezien Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 over de bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van de Richtlijnen 2001/77/EG en 2003/30/EG,

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0094.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0201.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0088.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0238.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2014)0063.

- gezien de landenstrategiedocumenten over energie voor Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Moldavië en Oekraïne voor de perioden tot 2020 en tot 2030,
 - gezien de kerndoelstellingen en het werkprogramma van het Oostelijk Partnerschap voor 2014-2017: Platform 3 — Continuïteit van de energievoorziening,
 - gezien de oprichting van het Oost-Europees Partnerschap voor energie-efficiëntie en milieu (E5P) in 2009,
 - gezien het jaarverslag van 2013 over de activiteiten van de energiegemeenschap aan het Europees Parlement en de nationale parlementen en gezien het jaarverslag van 24 september 2014 over de activiteiten van de energiegemeenschap in 2014,
- A. overwegende dat de wereldwijde vraag naar energie blijft toenemen, in een tempo dat gelijk op gaat met de groei van de bevolking, de menselijke activiteit en de technologische ontwikkeling, en dat dit ertoe leidt dat de wereldwijde concurrentiestrijd om fossiele brandstoffen steeds feller wordt, waardoor de energievoorziening van de armste landen in het gedrang komt;
- B. overwegende dat de klimaatverandering, de toenemende vraag naar energie en de onzekerheden omtrent de ontwikkelingen op de internationale olie- en aardgasmarkten aanleiding hebben gegeven tot bezorgdheid, waardoor zowel de producerende als de consumerende landen zijn gaan nadenken over de ontwikkeling van tot wederzijds voordeel strekkende strategieën om energiesectoren om te vormen tot sectoren met een geringe emissie, een nieuw evenwicht te vinden tussen verschillende energiebronnen, voor een betrouwbare en veilige energievoorziening te zorgen en het energieverbruik te beperken;
- C. overwegende dat het energieverbruik in Oost-Europa, als onderdeel van de algemene tendens die ook de economische en sociale ontwikkeling in de regio kenmerkt, naar verwachting sneller zal toenemen dan gemiddeld in de EU; overwegende dat de Oost-Europese partnerlanden momenteel drie keer zo energie-intensief zijn als de gemiddelde EU-lidstaat en dat er nog mogelijkheden te over zijn om de energie-efficiëntie van de Oost-Europese partnerlanden te bevorderen;
- D. overwegende dat de vermindering van de CO₂-uitstoot uit fossiele brandstoffen, de ontwikkeling van alternatieve en kostenefficiënte energiebronnen en de bevordering van de energie-efficiëntie daarom op economisch, maatschappelijk en milieugebied in het belang zijn van zowel de EU als de Oost-Europese partnerlanden;
- E. overwegende dat de dialoog over het regionale energiebeleid in het kader van het Oostelijk Partnerschap de afgelopen jaren intensiever geworden is en betrekking heeft op de convergentie van de energiemarkten, de diversifiëring van de energievoorziening en -doorvoer, de ontwikkeling van duurzame energiebronnen, en infrastructuur van gemeenschappelijk en regionaal belang;
- F. overwegende dat de in november 2013 in Warschau gehouden VN-conferentie inzake klimaatverandering een belangrijke stap voorwaarts is geweest in de richting van de nieuwe klimaatovereenkomst 2015, die met name moet worden gebaseerd op beleid en maatregelen om de CO₂-uitstoot van energiesystemen te verminderen;
- G. overwegende dat energiebesparende maatregelen en energie-efficiëntiemaatregelen, in combinatie met toenemend gebruik van hernieuwbare energiebronnen, eveneens zouden bijdragen tot het beperken van verschillende vormen van energieafhankelijkheid, zoals financiële, technologische of brandstofgerelateerde afhankelijkheid in de nucleaire en fossiele energiesectoren, verwerving en eigendom van strategische energie-infrastructuur en investeringen door onbetrouwbare derde partijen in energieprojecten in de EU en de Oost-Europese partnerlanden;
- H. overwegende dat de toename van het aandeel van energie uit hernieuwbare bronnen aanzienlijke kostenbesparingen met zich mee kan brengen, hetgeen blijkt uit de externe energierekening van de EU van de afgelopen jaren (die in 2012 een daling van 30 miljard EUR liet zien);
- I. overwegende dat energie-efficiëntie en energiebesparing voor veel EU-lidstaten en Oost-Europese partnerlanden een grote uitdaging vormen vanwege de deplorabele staat van de woningbouwsector en van de infrastructuur voor energietransmissie en -distributie (een erfenis uit het verleden);
- J. overwegende dat de EU binnen het beleidskader voor klimaat en energie 2030 een reeks doelstellingen heeft vastgesteld, te weten een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 40 % ten opzichte van 1990, een stijging van het aandeel van in de EU gebruikte energie uit hernieuwbare bronnen naar 27 % en een toename van de energie-efficiëntie van ten minste 27 % in vergelijking met de prognoses voor 2030;

- K. overwegende dat de volledige tenuitvoerlegging van het huidige EU-energiepakket, alsook van het tweede klimaat- en energiepakket en de daaruit voortvloeiende EU-wetgeving op het gebied van energie-efficiëntie, onder de verantwoordelijkheid van de EU-lidstaten vallen en dat de omzetting van de wetgeving onder de verantwoordelijkheid van de Oost-Europese partnerlanden valt; overwegende dat de veiligheid van afzonderlijke EU-lidstaten, van de Oost-Europese partnerlanden en van de EU als geheel in gevaar kan worden gebracht als de wetgeving niet tijdig en op correcte wijze wordt omgezet;
- L. overwegende dat de EU in 2009 de richtlijn hernieuwbare energie heeft aangenomen, waarin verplichte nationale doelstellingen zijn vastgelegd die enkel kunnen worden bereikt door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen te stimuleren; overwegende dat de EU in 2012 de richtlijn energie-efficiëntie heeft aangenomen, die de lidstaten verplicht tot de tenuitvoerlegging van bindende maatregelen op het gebied van energiebesparing en in het bijzonder tot de jaarlijkse renovatie van 3 % van de gebouwen van overheidsinstanties en energiebedrijven, een en ander ter vermindering van het energieverbruik op klantniveau;
- M. overwegende dat de Oost-Europese partnerlanden zich hebben ingezet voor de goedkeuring en de tenuitvoerlegging van beleids- en wetgevingskaders voor hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, met inbegrip van de bestaande contractuele betrekkingen van sommige van de landen binnen het verdrag tot oprichting van de energiegemeenschap; overwegende dat het gebrek aan toezicht, technische capaciteit, investeringen en instrumenten voor de tenuitvoerlegging van de kaders hen hierbij echter danig in de weg staan;
- N. overwegende dat Armenië, Georgië en Moldavië zich in 2013 hebben aangesloten bij het Oost-Europees Partnerschap voor energie-efficiëntie en milieu (E5P), dat in eerste instantie alleen met Oekraïne was gesloten en bedoeld is ter bevordering van de energie-efficiëntie en de milieu-investeringen in de landen van het Oostelijk Partnerschap;
- O. overwegende dat internationale financiële instellingen, hoewel de wereldwijde economische crisis een negatieve invloed heeft gehad op de investeringen met betrekking tot energiebesparingen en hernieuwbare energiebronnen, nog altijd een essentiële rol spelen vanwege hun hefboomwerking met betrekking tot nationale middelen en leningen voor investeringen in duurzame energie en in de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen;
- P. overwegende dat de EU en de Oost-Europese partnerlanden bij de vormgeving van passend beleid met verplichtingen met betrekking tot de energie-efficiëntie in de industriële sectoren, de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen en het integreren ervan in nationale energiemarkten, rekening moeten houden met het algehele concurrentievermogen van hun economieën en energiesectoren;
- Q. overwegende dat Oekraïne en Moldavië zich in 2011 hebben aangesloten bij de energiegemeenschap en bijgevolg onder andere de richtlijn energieprestatie van gebouwen (uiterlijk op 30 september 2012), de richtlijn energie-etikettering (uiterlijk eind 2011), de richtlijn energiediensten (uiterlijk eind 2011) en de richtlijn hernieuwbare energie (uiterlijk eind 2013) moesten omzetten; overwegende dat Georgië in onderhandeling is om in 2015 een volwaardig lid van de energiegemeenschap te kunnen worden;

Vooruitgang en resultaten boeken op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie

1. deelt de opvatting van de deelnemers van de in Vilnius gehouden topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap, die het strategisch belang van en de noodzaak tot nauwere samenwerking op het gebied van milieu en klimaatverandering als actieprioriteiten hebben aangemerkt; is verheugd over de betrokkenheid van de deelnemers van de topbijeenkomst bij de ontwikkeling van een nieuwe klimaatovereenkomst die in 2015, tijdens de conferentie van de Verenigde Naties over klimaatverandering in Parijs, ter goedkeuring moet worden voorgelegd; benadrukt dat het binnen het Oostelijk Partnerschap van gemeenschappelijk belang is de bilaterale en multilaterale samenwerking op het gebied van energie te versterken, dit met het oog op de verwezenlijking van klimaatbeleidsdoelstellingen;
2. is ingenomen met de vorderingen waartoe de topbijeenkomst in Vilnius heeft geleid, en verzoekt de deelnemers van de topbijeenkomst die in mei 2015 in Riga zal worden gehouden om verdere vooruitgang te boeken wat betreft de samenwerking op energiegebied in het kader van het Oostelijk Partnerschap; betreurt het feit dat Rusland de bilaterale handel in energie in bepaalde gevallen heeft gebruikt als een middel om politiek druk uit te oefenen; benadrukt dat de samenwerking tussen de EU en haar partners verder moet worden ontwikkeld om de wederzijdse energievoorzieningszekerheid te versterken en ervoor te zorgen dat de betrokken landen onafhankelijker worden en steeds beter opgewassen zullen zijn tegen druk van buitenaf;
3. onderstreept dat de ontwikkeling van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie hoog op de politieke agenda moet komen te staan om tot energiesystemen met een geringe emissie te komen, de aan klimaatverandering verbonden risico's te beperken en het gebruik van veilige, duurzame en betaalbare energie te stimuleren, ten gunste van onze economieën en burgers;

4. beklemtoont dat de bestaande, verouderde energie-infrastructuur, de „ontbrekende verbindingen” en de stijging van het aandeel van de productie en het verbruik van energie uit hernieuwbare bronnen allemaal wijzen op de noodzaak tot grootschalige investeringen in de ontwikkeling van passende infrastructuur voor de transmissie en de opslag van elektriciteit; verzoekt de EU en de Oost-Europese partnerlanden om de regionale samenwerking te versterken en de modernisering van het energienet te stimuleren, met name door middel van het ontwikkelen van slimme energienetten, het aanmoedigen van het gebruik ervan en het aanleggen van nieuwe verbindingen en grensoverschrijdende infrastructuur; beklemtoont dat deze investeringen moeten worden aangevuld met maatregelen ter bevordering van gedragsveranderingen, energiebesparingen en gedegen consumentenondersteuning, waarbij de voordelen van de overstap van fossiele brandstoffen op hernieuwbare energiebronnen moeten worden belicht, in het bijzonder voor de verwarmingssector; onderstreept voorts het belang van het ontwikkelen van een backbonenetwerk om de werking van slimme energienetten te ondersteunen en kritieke cyberinfrastructuur veilig te stellen;
5. merkt op dat bepaalde hernieuwbare energiebronnen niet ononderbroken energie leveren en is in dit verband van mening dat hoe meer elektriciteitsnetwerken overal verspreid voorkomen, des te groter de kans is dat verafgelegen energiebronnen kunnen worden geëxploiteerd en dat er een evenwicht kan worden gevonden wat betreft de productie van hernieuwbare energie en het ontbreken van installaties voor de productie ervan;
6. benadrukt het belang van de energie-efficiëntie van gebouwen en onderstreept hoe belangrijk het is om, in samenwerking met de EU, energie-inefficiënte gebouwen te renoveren, zodat hun energie-efficiëntie kan worden geoptimaliseerd;
7. is van mening dat de ontwikkeling van hernieuwbare energie hand in hand moet gaan met de ondersteuning van de capaciteit voor opslag en flexibele noodaggregaten, en benadrukt dat er doeltreffende energie-efficiëntiemaatregelen moeten komen om de elektriciteitsvoorziening ook te kunnen waarborgen wanneer de vraag het hoogst is; spoort de EU en de Oost-Europese partnerlanden aan om het sluiten van nieuwe partnerschappen te ondersteunen en te stimuleren, om zo de overdracht van technologie op het gebied van beheer aan de vraagzijde, slimme energienetten en opslagtechnologieën te waarborgen; verlangt een betere samenwerking tussen de EU en haar partnerlanden, waarbij ze zich samen sterk maken om alle soorten aanvallen op kritieke infrastructuren tegen te gaan;
8. wijst nadrukkelijk op de problemen waar plattelandsgemeenschappen in de Oost-Europese partnerlanden mee te maken hebben bij het opwekken van energie door vergassing: doordat dergelijke gemeenschappen nog altijd afhankelijk zijn van uit het bos afkomstige natuurlijk hulpbronnen, vinden ontbossing en bosdegradatie bij hen op zo'n grote schaal plaats dat ongeveer een vijfde deel van de totale hoeveelheid door mensen gegenereerde emissies eraan kan worden toegeschreven;
9. raadt de EU en de Oost-Europese partnerlanden aan om lokale en gedecentraliseerde netwerken voor de productie en distributie van hernieuwbare energie te ontwikkelen en te testen, hetgeen niet alleen zou leiden tot een veerkrachtiger, evenwichtiger en democratischer energiesysteem, mogelijkheden op zakelijk gebied en verbetering van het energiesysteem, maar ook in de behoeften van lokale gemeenschappen en markten zou voorzien;
10. verzoekt de EU-lidstaten en hun partners om bij de winning van schaliegas, dat rijk is aan organische stoffen, meer te streven naar samenwerking met particuliere investeerders op het gebied van alternatieve energie en daarmee een belangrijke troef in handen te krijgen, waardoor landen die afhankelijk zijn van de invoer van energie, beter weerstand zullen kunnen bieden aan politieke druk buitenaf;
11. onderstreept dat in alle economische sectoren energie kan worden bespaard, waaronder in de industrie, de landbouw, de bouw (in het bijzonder met betrekking tot de grote mate van energie-inefficiëntie van woningen), de vervoerssector en de dienstensector; is van mening dat vooruitgang op het gebied van energie-efficiëntie in de hand moet worden gewerkt door beslissingen met betrekking tot de doeltreffende tenuitvoerlegging van slim gefinancierde maatregelen van allerhande belanghebbenden, variërend van beleidsmakers tot energieproducenten en individuele consumenten;
12. beklemtoont dat de verschuiving naar een energie-efficiënte economie ook de verspreiding van innovatieve technologische oplossingen moet versnellen en het concurrentievermogen van de industrie moet verbeteren, wat de economische groei zal stimuleren en banen van hoge kwaliteit zal scheppen in verschillende sectoren die te maken hebben met energie-efficiëntie;
13. benadrukt dat beleid inzake energie-efficiëntie moet berusten op gedetailleerde analyses van energieverbruik, markten en technologieën en op inzicht in de vraag in welke bedrijfstakken en op welke manieren met maatregelen de grootste winst te behalen is; dringt in dit verband bij de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden aan op beleid inzake energie-efficiëntie waarin prioriteit wordt gegeven aan het slechten van investeringsbelemmeringen, het toewerken naar de vaststelling en de tenuitvoerlegging van prestatienormen in alle energie-intensieve sectoren (met inbegrip van de industriële sector), het verhogen van de belasting op energieslurpende producten en apparatuur die door een zuiniger alternatief kunnen worden vervangen en het ontwikkelen van financieringsmethoden waarop gezinshuishoudingen een beroep kunnen doen;

14. onderstreept het belang van het realiseren van stadsverwarmingsprojecten in de Oost-Europese partnerlanden, waarbij energie-efficiëntie bij alle renovatie- en bouwprojecten een prioriteit moet zijn;

Zorgen voor de juiste randvoorwaarden voor de duurzame ontwikkeling van hernieuwbare energie en de bevordering van energie-efficiëntie

15. staat achter de doelstelling om het bewustzijn van de bevolking van de Oost-Europese partnerlanden ten aanzien van hernieuwbare energie te vergroten en erkent dat het bedrijfsleven in de desbetreffende landen momenteel nog onvoldoende weet over de productie van hernieuwbare energie en over de mogelijkheden om deel te nemen aan investeringsprojecten; wijst erop dat internationale financiële instellingen van belang zijn voor het aantrekken van nationale financiering en leningen om te kunnen investeren in het gebruik van duurzame energie en in de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen;
16. staat achter de doelstellingen van het werkprogramma 2014-2017 van het platform energiezekerheid van het Oostelijk Partnerschap, en in het bijzonder achter de doelstelling om intensiever samen te werken bij de tenuitvoerlegging van wetgeving op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie en bij de bevordering van investeringen;
17. beklemtoont dat regelgevingskaders voor hernieuwbare energie en energie-efficiëntie van essentieel belang zijn, aangezien de investeringsbeslissingen op deze gebieden in sterke mate worden beïnvloed door administratieve goedkeuring; raadt de regeringen van de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden aan om bij de vormgeving van juridische, financiële en regelgevende kaders te zorgen voor transparantie, samenhang en continuïteit teneinde het vertrouwen van investeerders te versterken en kennis met betrekking tot regelgeving en best practices te delen; benadrukt dat de Commissie waakzaam moet zijn en ervoor moet zorgen dat energie-investeringen of beleidsbeslissingen van afzonderlijke EU-lidstaten de energiezekerheid van andere EU-lidstaten of Oost-Europese partnerlanden niet ondermijnen;
18. verzoekt de Commissie om de richtlijn energie-efficiëntie te herzien, met het oog op verlenging van de regelingen inzake energie-efficiëntieverplichtingen na 2020, en om het voorstel voor de herziene richtlijn, met daarin doelstellingen voor 2030, ter definitieve goedkeuring voor te leggen aan de energiegemeenschap;
19. steunt niet alleen de aanpassing van de Oost-Europese partnerlanden aan de wetgeving en normen van de EU ten aanzien van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, in het bijzonder in het kader van de energiegemeenschap, maar ook de tenuitvoerlegging van daarmee samenhangende nationale strategieën en actieplannen; onderstreept, in dit verband, het belang van wetgeving die de toegang voor buitenlandse investeerders tot de binnenlandse markten voor hernieuwbare energie verbetert en die de handel in energie tussen nationale en lokale partijen stimuleert; benadrukt dat binnenlandse en buitenlandse investeerders gelijkkelijk toegang moeten hebben tot de markten voor hernieuwbare energie; verwacht wetgevingsvoorstellen om na 2020 de groei van binnenlandse hernieuwbare energiebronnen en de productie van energie uit hernieuwbare bronnen te blijven stimuleren; is verheugd over het feit dat de Oost-Europese partnerlanden die nationale programma's voor energie-efficiëntie hebben opgezet, kwantitatieve doelstellingen hebben vastgesteld, in het bijzonder met betrekking tot het verminderen van de energie-intensiteit, de uitstoot van CO₂ en de warmteverliezen in de woningbouwsector; beklemtoont dat de energie-efficiëntiedoelstellingen die nog niet zijn gehaald op periodieke basis opnieuw moeten worden bekeken en dat er nieuwe strategieën moeten worden ontwikkeld om ervoor te zorgen dat ze, zowel in de EU als in de partnerlanden, alsnog worden gehaald;
20. is van mening dat er coherenter steunregelingen voor hernieuwbare energie nodig zijn — met name met betrekking tot innovatieve technologieën voor zonne-energie, windenergie en energie op basis van biomassa — om de duurzame-energiecapaciteit op doeltreffende wijze te vergroten, maar dat de steunregelingen geen buitensporige subsidies mogen opleveren en moeten worden afgebouwd zodra de technologieën voldoende zijn ontwikkeld;
21. wijst erop dat de vervoerssector een bijdrage kan leveren aan de vermindering van de emissies door de doelstellingen op het gebied van hernieuwbare energie in zijn werkprogramma's voor openbaar vervoer te integreren;
22. spoort de EU en de Oost-Europese partnerlanden aan nieuwe financieringsmethoden voor hernieuwbare energie en energiebesparing te ontwikkelen die meer een beroep doen op particuliere financiering dan op overheidsfinanciering;
23. dringt aan op landspecifieke beoordelingen van het energieverbruik, zodat er een strategie kan worden ontwikkeld ter optimalisering van investeringen die kunnen leiden tot meer efficiëntie en tot een vermindering van de kosten en de afhankelijkheid van de invoer van energie op de lange termijn; verzoekt met klem om meer particuliere en overheidsinvesteringen in de renovatie van energie-inefficiënte woningen in de EU en haar partnerlanden;

24. herhaalt haar aanbeveling dat de EU-lidstaten en de Oost-Europese partners een voorkeursbehandeling voor handel in energie uit hernieuwbare bronnen mogelijk moeten maken, en wel in het kader van de mechanismen en voorwaarden van Richtlijn 2009/28/EG;
25. is verheugd over het feit dat Oekraïne in het kader van de omgezette richtlijn energie uit hernieuwbare bronnen (HEB) ervoor heeft gezorgd dat het aandeel van energie uit hernieuwbare energiebronnen in zijn eindverbruik nagenoeg is verdubbeld (van 2,99 % in 2012 naar 3,96 % in 2013);

Gemeenschappelijke benaderingen van beleidsvorming stimuleren en binnen het Oostelijk Partnerschap de multilaterale samenwerking op het gebied van duurzame energie en energie-efficiëntie versterken

26. benadrukt dat de EU-lidstaten, nu de doelstellingen van het energiebeleid op EU-niveau zijn vastgesteld en worden gecoördineerd, zelf strategieën moeten kiezen die aansluiten bij de manier waarop hun binnenlandse energiemarkten zijn ingericht; raadt de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden aan de uitwisseling en de samenwerking ten aanzien van onderzoek en beleidsvorming op het gebied van duurzame energie en energie-efficiëntie voort te zetten, en daarnaast zowel het probleem van de energiearmoede aan te pakken — en daarbij bijzondere aandacht te laten uitgaan naar huishoudens met een laag inkomen en kwetsbare huishoudens, die het zich niet kunnen veroorloven om in projecten op het gebied van energie-efficiëntie en modernisering te investeren en het meest onder verhogingen van de energieprijzen te lijden zouden hebben — als te voorzien in informatie en op maat gesneden financieringsmechanismen die vermindering van het energieverbruik, diversifiëring van de energiebronnen en bevordering van de energie-onafhankelijkheid van huishoudens mogelijk maken;
27. benadrukt hoe belangrijk het is om een open en geïntegreerde energiemarkt tussen de EU en haar Oost-Europese partners tot stand te brengen: dit verruimt de mogelijkheden op het gebied van handel en investeringen, waardoor een impuls kan worden gegeven aan de ontwikkeling van hernieuwbare energie; raadt de EU en de Oost-Europese partnerlanden aan zich in het kader van nieuwe overeenkomsten in te zetten voor de ontwikkeling van de regionale handel in energie uit hernieuwbare bronnen;
28. is verheugd over het voornemen van de Commissie om Europese richtsnoeren op te stellen voor de handel in hernieuwbare energie en pleit ervoor dat ten volle rekening wordt gehouden met de mogelijkheden voor handel tussen de EU en de Oost-Europese partnerlanden;
29. is ingenomen met de steun die het Inogate-programma aan de Oost-Europese partnerlanden geeft, onder andere in de vorm van het energiebesparingsinitiatief in de bouwsector; is van mening dat het Inogate-programma in de toekomst ten uitvoer moet worden gelegd in een meer op elk afzonderlijk partnerland toegesneden vorm en op basis van contractuele overeenkomsten en toezeggingen inzake beleidsveranderingen;
30. is ingenomen met de resultaten van het Burgemeestersconvenant, een EU-initiatief waarbij gemeenteraden door middel van maatregelen op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie een gezamenlijke poging ondernemen om de CO₂-uitstoot te verminderen; verzoekt de EU dit initiatief te versterken en bij meer gemeenten aan te bevelen, met name in de Oost-Europese partnerlanden; pleit ervoor de beginselen van energie-efficiëntie meer uit te dragen binnen het initiatief, en met name door middel van bewustwordingscampagnes mentaliteitsveranderingen teweeg te brengen bij de consument;
31. erkent de waarde van het Oost-Europees Partnerschap voor energie-efficiëntie en milieu (E5P), een multidonorfonds dat door de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling wordt beheerd en bedoeld is om investeringen in energie-efficiëntie te bevorderen en de CO₂-uitstoot in de Oost-Europese partnerlanden te helpen verminderen; is verheugd dat Armenië, Georgië en Moldavië in 2013 hebben besloten om als betalende en ontvangende aan de activiteiten van het E5P-fonds te gaan deelnemen, en merkt hierbij op dat het E5P-fonds al sinds 2009 succesvol opereert in Oekraïne; raadt Azerbeidzjan en Belarus aan zich ook aan te sluiten bij E5P en haar donorgemeenschap, zodat ze meer kunnen doen om hun energie-efficiëntie te verbeteren;
32. verzoekt de EU om beter gebruik te maken van de investeringsfaciliteit voor het nabuurschapsbeleid en om investeringen in energie-efficiëntiemaatregelen en projecten met hernieuwbare energiebronnen te cofinancieren, hierbij onder andere voortbordurend op de ervaring die is opgedaan bij de tenuitvoerlegging van de energie-efficiëntieprojecten binnen het investeringskader voor de Westelijke Balkan;
33. onderstreept het belang van het ontwikkelen van onderwijsprogramma's voor de academische gebieden die verband houden met hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, als belangrijke stuwende krachten achter innovatie; pleit voor de ontwikkeling van EU-steunregelingen in het kader van het nabuurschapsinstrument 2014-2020, waardoor de universiteiten en ingenieursopleidingen in de EU en de Oost-Europese partnerlanden nauwer kunnen gaan samenwerken, ook wat betreft uitwisselingen van hun studenten en promovendi energietechniek en economie;

34. is ingenomen met de prioriteiten van het programma „Intelligente energie — Europa” en van het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (Horizon 2020); wenst dat de EU haar programma „Intelligente energie — Europa” ook openstelt voor de Oost-Europese partnerlanden en maatregelen neemt om hun deelname te stimuleren, dit met het oog op het uitwisselen van best practices, het ontwikkelen van nieuwe technologieën en het stimuleren van innovatie op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie;
 35. verzoekt haar covoorzitters deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van het Europees Parlement, de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Europese Dienst voor extern optreden, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten en de Oost-Europese partners.
-

RESOLUTIE ⁽¹⁾**over cultuur en de interculturele dialoog in het kader van het Oostelijk Partnerschap**

(2015/C 315/04)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien de gezamenlijke verklaring van de topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap die op 28 en 29 november 2013 plaatsvond in Vilnius, getiteld „Oostelijk Partnerschap: de weg vooruit”,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van de topbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap die op 29 en 30 september 2011 plaatsvond in Warschau,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 23 oktober 2013 over „het Europees nabuurschapsbeleid: naar een sterker partnerschap — Standpunt van het EP over de voortgangsverslagen van 2012”,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 12 mei 2011 over de culturele dimensies van het externe optreden van de EU,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2004 over „de instandhouding en het bevorderen van culturele verscheidenheid: de rol van de Europese regio's en van de internationale organisaties zoals Unesco en de Raad van Europa”,
 - gezien de relevante werkdocumenten van de commissie Cultuur en Onderwijs van het Europees Parlement, zoals het werkdocument van 15 oktober 2013 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Creatief Europa en het werkdocument van 16 oktober 2013 over Erasmus+,
 - gezien het ontwerpadvies van 5 november 2013 van de commissie Cultuur en Onderwijs van het Europees Parlement inzake het buitenlands beleid van de EU in een wereld van culturele en religieuze diversiteit,
 - gezien het Unesco-Verdrag van 2005 betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen,
 - gezien het Unesco-Verdrag van 1972 inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld en het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict en zijn reglement van uitvoering,
 - gezien de oprichtingsakte van de Parlementaire Vergadering Euronest van 3 mei 2011,
 - gezien de gezamenlijke mededeling van 15 mei 2012 van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, getiteld „Oostelijk Partnerschap: een routekaart voor de top in het najaar van 2013”,
 - gezien de resolutie van 3 april 2012 van de Parlementaire Vergadering Euronest over versterking van het maatschappelijk middenveld in de landen van het Oostelijk Partnerschap, waaronder de kwestie van samenwerking tussen regering en maatschappelijk middenveld, en de hervormingen die vergroting van de inspraak van het maatschappelijk middenveld beogen,
 - gezien de resolutie uit 2014 van de Parlementaire Vergadering van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) over bescherming van culturele goederen in de OVSE-regio,
- A. overwegende dat het cultureel erfgoed van Europa zijn kostbaarste rijkdom is en behouden moet blijven, zodat iedereen er profijt van kan hebben;
- B. overwegende dat ontwikkeling, inclusie, innovatie, democratie, mensenrechten, onderwijs, conflictpreventie en verzoening, wederzijds begrip en respect door cultuur kunnen en moeten worden bevorderd;

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

- C. overwegende dat culturele samenwerking en interculturele dialoog de basis vormen van culturele diplomatie en als zodanig een bijdrage kunnen leveren aan wereldvrede en stabiliteit; overwegende dat kunstenaars een rol kunnen vervullen als diplomaten voor hun eigen cultuur door verschillende esthetische, politieke, morele en sociale waarden uit te wisselen en de verschillende culturen met elkaar in contact te brengen;
- D. overwegende dat culturele uitingen, met inbegrip van sport en jongerenactiviteiten, bijdragen aan de niet-materiële ontwikkeling en economie van de EU en daarnaast de verwezenlijking van een op kennis gebaseerde samenleving bevorderen, in het bijzonder via culturele sectoren en toerisme;
- E. overwegende dat nieuwe media en communicatietechnologieën, zoals het internet, culturele samenwerking en interculturele dialoog kunnen stimuleren, en de toegang tot culturele inhoud en onderwijs kunnen vereenvoudigen;
- F. overwegende dat de diversiteit van de Europese culturen, net als de biodiversiteit in de natuur, deel uitmaakt van het levend erfgoed dat essentieel is voor de duurzame ontwikkeling van onze samenlevingen, en derhalve behouden moet blijven en beschermd moet worden tegen het risico op verdwijning;
- G. overwegende dat multiculturele samenlevingen met een sterke samenhang die op een democratische manier met hun verscheidenheid weten om te gaan en op een duurzame manier bijdragen tot pluralisme, opener zijn en beter gepositioneerd om bij te dragen aan de rijke culturele verscheidenheid; overwegende dat de mobiliteit van de burgers binnen de gemeenschappelijke Europese ruimte, de oude en nieuwe migratiestromen en de veelsoortige uitwisselingen met de rest van de wereld bijdragen aan deze culturele diversiteit;
- H. overwegende dat het Verdrag van Lissabon heeft bijgedragen aan het behoud en de bevordering van het cultureel erfgoed in al zijn aspecten;
- I. overwegende dat culturele verscheidenheid een van de grondbeginselen is van de Europese Unie, zoals is neergelegd in artikel 22 van het Handvest van de grondrechten, waarin het volgende is bepaald: „De Unie eerbiedigt de culturele, godsdienstige en taalkundige verscheidenheid”;
- J. overwegende dat het behoud en de bevordering van culturele en taalkundige diversiteit binnen en tussen lidstaten niet alleen een fundamentele waarde is maar tegelijkertijd ook een van de belangrijkste taken van de Europese Unie; overwegende dat de Europese agenda voor cultuur de strategische doelstelling om cultuur te bevorderen als een essentieel onderdeel van de internationale betrekkingen van de EU definieert;
- K. overwegende dat het Unesco-Verdrag van 2005 betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen de partijen bij het Verdrag in staat stelt passende maatregelen te nemen ter bescherming van culturele activiteiten, goederen en diensten, teneinde de diversiteit van cultuuruitingen zowel op nationaal niveau als uit hoofde van internationale overeenkomsten te bevorderen;
- L. overwegende dat alle Europese talen gelijk zijn in waarde en waardigheid, een onlosmakelijk onderdeel uitmaken van de cultuur en beschaving van Europa en bijdragen aan de verrijking van de mensheid; overwegende dat respect voor taalkundige verscheidenheid een positieve bijdrage levert aan de sociale cohesie door wederzijds begrip, zelfrespect en een open houding te bevorderen, en tevens overwegende dat taalkundige diversiteit de toegankelijkheid van culturen verbetert en de creativiteit en de verwerving van interculturele vaardigheden ten goede komt, alsook de samenwerking tussen volkeren en landen;
- M. overwegende dat in de EU en de Oost-Europese partnerlanden taalkundige verscheidenheid niet alleen de officiële talen omvat, maar ook de mede-officiële talen, regionale talen en talen die in deze landen niet officieel worden erkend; overwegende dat iedere taal een weerspiegeling is van de algemene en creatieve volksaard en van de historische, sociale en culturele kennis en vaardigheden die samen onderdeel uitmaken van de rijkdom en diversiteit van de EU en Oost-Europese partnerlanden en de basis vormen van de Europese identiteit; overwegende dat de taalkundige diversiteit in een land daarom niet als een last maar als een lust moet worden gezien en dienovereenkomstig moet worden ondersteund en bevorderd;
- N. overwegende dat volgens de Kaderovereenkomst van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden, die door 24 lidstaten van de EU en alle vijf de partnerlanden van de Parlementaire Vergadering Euronest is geratificeerd, het creëren van een klimaat van tolerantie en dialoog een voorwaarde is om culturele diversiteit voor iedere samenleving een bron en factor van verrijking te laten zijn, en niet van verdeeldheid;
- O. overwegende dat het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden van de Raad van Europa, dat door 16 EU-lidstaten is geratificeerd en door vier Oost-Europese partnerlanden is ondertekend, als een referentiekader fungeert voor de bescherming van talen die met uitsterven worden bedreigd en als mechanisme voor de bescherming van minderheden;
- P. overwegende dat een aantal bedreigde Europese talen die in grensoverschrijdende gemeenschappen worden gesproken, uiteenlopende niveaus van bescherming genieten al naargelang het land of de regio waar de sprekers van die taal wonen; overwegende dat in sommige lidstaten en Oost-Europese partnerlanden minderheidstalen en regionale talen worden bedreigd of op het punt staan uit te sterven, hoewel zij in andere, naburige landen een officiële meerderheidstaal vormen;

- Q. overwegende dat, gezien de urgente situatie waarin zij verkeren, bijzondere aandacht moet worden besteed aan talen die dreigen te verdwijnen, en wel door erkenning van culturele diversiteit en meertaligheid, door het treffen van beleidsmaatregelen ter bestrijding van bestaande vooroordelen tegen bedreigde talen, en door maatregelen te nemen om assimilatie tegen te gaan;
- R. overwegende dat onderwijs in de moedertaal het meest doeltreffend is voor leerlingen; overwegende dat wanneer kinderen vanaf het begin naast hun moedertaal ook in een andere officiële taal worden onderwezen, ze een vaardigheid opdoen die ze later voor het leren van meerdere talen kunnen gebruiken, en dat taalkundig pluralisme een troef is voor Europese jongeren;
- S. overwegende dat op het Europese continent meer dan 300 verschillende nationale minderheden en taalgemeenschappen te vinden zijn;
- T. overwegende dat de Europese Unie op de volgende waarden berust: eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, en overwegende dat de lidstaten deze waarden gemeen hebben in een samenleving die wordt gekenmerkt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen (artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie); overwegende dat het Oostelijk Partnerschap ook op deze waarden berust;
- U. overwegende dat in de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad die op 21 en 22 juni 1993 plaatsvond in Kopenhagen wordt gesteld dat het lidmaatschap van de Europese Unie vereist dat een kandidaat-lidstaat de eerbiediging en bescherming van minderheden kan garanderen;
- V. overwegende dat de nationale minderheidsgroepen een verrijking vormen voor de Europese cultuur;
- W. overwegende dat het, met het oog op de toekomst van de EU en de Oost-Europese partnerlanden en hun stabiliteit, veiligheid, voorspoed en goede nabuurschapsbetrekkingen, van essentieel belang is om aandacht te besteden aan de kwestie van nationale minderheden, interculturele en interetnische betrekkingen; overwegende dat meerderheden en minderheden een wederzijdse, doch asymmetrische, politieke en morele verantwoordelijkheid gemeen hebben ten aanzien van integratie, behoud en ontwikkeling van de identiteit, cultuur en talen van minderheidsgroepen;
- X. overwegende dat elk individu het onvervreemdbaar recht moet hebben om te kiezen of hij tot een nationale minderheid wil behoren en op generlei wijze mag worden achtergesteld op grond van deze keuze of de uitoefening van de rechten die verband houden met deze keuze; overwegende dat noch een EU-lidstaat, noch een Oost-Europees partnerland bij personen die tot een nationale minderheid behoren het recht op vrije keuze voor één of meerdere identiteiten mag beperken;
- Y. overwegende dat het de hoofdverantwoordelijkheid van de lidstaten is om waardevol cultureel erfgoed tegen opzettelijke vernietiging te beschermen in het geval van een gewapend conflict;
- Z. overwegende dat cultureel erfgoed een weerspiegeling is van de geschiedenis, tradities en nationale herkomst van een land;

De eerbiediging van culturele rechten: kernbeginselen

1. benadrukt dat de culture dimensie en interculturele dialoog van belang zijn voor de volledige ontplooiing van het Oostelijk Partnerschap;
2. verzoekt de lidstaten van de EU en de Oost-Europese partnerlanden de verbintenissen na te komen die zij met hun toetreding tot het Unesco-Verdrag van 2005 betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen zijn aangegaan, zowel op hun grondgebied als in het kader van internationale overeenkomsten;
3. verzoekt alle EU-lidstaten om, voor zover zij dit nog niet hebben gedaan, in navolging van de landen die deelnemen aan de Parlementaire Vergadering Euronest de Kaderovereenkomst van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden te ondertekenen en te ratificeren; dringt er voorts bij alle EU-lidstaten en Oost-Europese partnerlanden op aan om, voor zover zij dit nog niet hebben gedaan, het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden van de Raad van Europa te ratificeren en ten uitvoer te leggen;

4. is er vast van overtuigd dat de rechten van leden van nationale minderheidsgroepen gewaarborgd dienen te worden om passende voorwaarden voor hun ontwikkeling te scheppen, en dat dergelijke rechten vergelijkbaar moeten zijn met de rechten die leden van meerderheidsgroepen in de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden genieten; wijst erop dat nationale minderheden, aangezien zij geen rechtspersoonlijkheid hebben, geen rechtspersoon kunnen zijn en daarom geen partij kunnen zijn bij overeenkomsten of convenanten; onderstreept evenwel dat ze bescherming moeten genieten en dat hun leden de bevoegdheid moeten hebben om rechtshandelingen te verrichten — ofwel als individuele rechtspersonen ofwel met meerdere instanties samen met een rechtspersoonlijkheid — ter verdediging van de identiteit en culturele rechten van de verschillende nationale minderheden; benadrukt dat deze rechten noch lokaal zijn, noch verband houden met grondgebied, en dat hun erkenning en bescherming zowel op het niveau van elke betrokken natiestaat als op transnationaal (internationaal) niveau wettelijk moet worden gereguleerd (zie Aanbeveling nr. 1735 (2006) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa voor het begrip „natiestaat”);

Culturele dialoog en samenwerking

5. onderstreept de noodzaak tot een alomvattende benadering van culturele bemiddeling en culturele uitwisseling tussen de EU-lidstaten en de Oost-Europese partnerlanden, alsook van de rol van cultuur als voedingsbodem voor democratisering, mensenrechten, conflictpreventie en vredesopbouw;
6. vindt het zorgwekkend dat er nog geen internationaal rechtskader is ontwikkeld om oplossingen te bieden voor slepende conflicten op het grondgebied van Oost-Europese partnerlanden; beklemtoont dat de huidige stand van zaken de ontwikkeling van de democratie in dergelijke regio's ernstig in de weg blijft staan en op cultureel gebied onder meer uitwisselingen en tot wederzijds voordeel strekkende processen tussen lidstaten van het Oostelijk Partnerschap belemmert;
7. betreurt de vernietiging van historische, religieuze en culturele monumenten op het grondgebied van Oost-Europese partnerlanden, met name daar waar langdurige conflicten woeden; verzoekt de lidstaten van de EU en het Oostelijk Partnerschap om landen die in een conflict verwickeld zijn onder druk te zetten niet alleen het vernietigen van monumenten te staken, maar ook het vervangen van originele onderdelen en het illegaal invoeren, uitvoeren of veranderen ervan, aangezien dergelijke handelingen de cultuurhistorische waarde van de desbetreffende monumenten doen dalen;
8. prijst in dit verband initiatieven voor wederzijdse uitwisseling, dringt aan op verdere inspanningen ter bevordering van intercultureel contact tussen inwoners van gebieden waar zich langdurige conflicten voordoen en wijst andermaal op het belang van het verspreiden van de vertrouwens- en vredesgedachte en van het op gang brengen van een verzoeningsproces tussen beide conflictpartijen;
9. onderstreept de noodzaak om doelgerichte strategieën te ontplooien voor interculturele onderhandelingen tussen EU-lidstaten en Oost-Europese partnerlanden en is van mening dat een multiculturele aanpak in dezen een gunstige uitwerking kan hebben op de sluiting van vruchtbare overeenkomsten waarbij de EU en haar Oost-Europese partnerlanden op voet van gelijkheid komen te staan;
10. verklaart dat culturele en onderwijsuitwisselingen mogelijk het maatschappelijk middenveld kunnen versterken, een voedingsbodem kunnen zijn voor democratisering en goed bestuur, vaardigheden kunnen bevorderen, mensenrechten en fundamentele vrijheden in de hand kunnen werken en de fundamenten kunnen leggen voor een blijvende samenwerking;
11. moedigt de landen van het Oostelijk Partnerschap aan programma's te ontwikkelen voor uitwisselingen op onderwijsgebied, een en ander naar voorbeeld van het Erasmus-programma van de EU dat niet alleen op onderwijsgebied een nuttig instrument is gebleken, maar ook op het gebied van interculturele uitwisseling, waardoor het begrip voor andere culturen wordt vergroot;
12. moedigt de lidstaten van de EU en de Oost-Europese partnerlanden aan hun streven naar samenwerking op te voeren, teneinde verbetering van de nationale rechtskaders ten aanzien van de bescherming en instandhouding van cultureel erfgoed en cultuurgoed in de hand te werken overeenkomstig de nationale wetgeving en de internationale rechtskaders, onder meer door middel van de bestrijding van illegale handel in cultuurgoederen en intellectuele eigendom; herinnert in dit verband aan de momenteel in behandeling zijnde herschikking van de richtlijn betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (COM(2013) 311) (verslag-Vergiat);
13. verzoekt de EU-lidstaten en Oost-Europese partnerlanden om samenhangende strategieën te ontplooien ter bevordering van zowel de mobiliteit van jongeren en in de culturele sector werkzame personen, kunstenaars en creatieve beroepen, als van culturele ontwikkeling, onderwijsontwikkeling (met inbegrip van kennis en vaardigheden op het gebied van media en informatie- en communicatietechnologie) en toegang tot artistieke uitingen in al hun vormen; wenst dat er voor deze activiteiten meer financiële middelen beschikbaar komen;
14. is er voorstander van om mensen uit de praktijk, intermediaire instanties en het maatschappelijk middenveld in zowel de lidstaten van de EU als de Oost-Europese partnerlanden te betrekken bij het opstellen en ten uitvoer leggen van extern cultureel beleid, alsook bij het bevorderen van culturele evenementen en uitwisselingen met het oog op een beter wederzijds begrip, waarbij rekening wordt gehouden met de Europese culturele en taalkundige diversiteit;

Toegang tot programma's van de EU

15. benadrukt dat de Europese Unie, door de interculturele dialoog met de Oost-Europese partnerlanden te stimuleren, een spilfunctie heeft vervuld voor de ondersteuning van de solidariteit en de sociale en politieke cohesie; stelt voor maatregelen te treffen om het vertrouwen tussen en de co-existentie van gemeenschappen die traditioneel naast elkaar leven te bevorderen door les te geven en hen aan te moedigen meer te weten te komen over elkaars nationaliteit, regionale identiteiten, elkaars talen (in beide richtingen) en elkaars geschiedenis, erfgoed en cultuur met het oog op een beter inzicht in en meer respect voor verscheidenheid;
 16. wijst andermaal op het belang van de protocollen inzake culturele samenwerking en de meerwaarde die zij opleveren voor bilaterale overeenkomsten met de Oost-Europese partnerlanden; verzoekt de Commissie haar strategie voor de toekomstige protocollen inzake culturele samenwerking te presenteren en alle belanghebbenden, waaronder het Europees Parlement, de parlementen van de landen van het Oostelijk Partnerschap en het maatschappelijk middenveld, erover te raadplegen;
 17. onderstreept het belang van culturele diplomatie en is verheugd over de programma's Erasmus+ en Europa voor de burger, die bijdragen aan de vergroting van talenkennis, cultureel bewustzijn, actief burgerschap en wederzijdse begrip; benadrukt het belang van Creatief Europa, een programma voor de culturele en creatieve sectoren; beklemtoont dat er meer financiële middelen aan deze programma's moeten worden toegewezen;
 18. staat er volledig achter om de landen van het Oostelijk Partnerschap meer bij bovengenoemde programma's te betrekken en stimuleert synergieën en jeugdinitiatieven op het gebied van onderwijs, meertaligheid, sport, media, toerisme, vrijwilligerswerk en opleiding, als onderdelen die onlosmakelijk verbonden zijn met de samenwerking en dialoog tussen de EU en het Oostelijk Partnerschap;
 19. hecht waarde aan alle publiek-private samenwerking waarbij het maatschappelijk middenveld — met inbegrip van ngo's en Europese culturele netwerken — een belangrijke rol op zich neemt ten aanzien van de culturele aspecten van de betrekkingen tussen de EU en de Oost-Europese partnerlanden;
 20. ondersteunt de toenemende betrokkenheid van de Oost-Europese partnerlanden bij Europese cultuur-, mobiliteits-, jeugd-, onderwijs- en opleidingsprogramma's en roept ertoe op om met name jongeren uit de desbetreffende partnerlanden toegang tot deze programma's te verlenen;
 21. verzoekt om, naar het voorbeeld van het bestaande programma voor wetenschappelijke visa dat sinds 2005 van kracht is, een cultureel visum in het leven te roepen voor onderdanen, kunstenaars en andere culturele beroepsbeoefenaren uit de Oost-Europese partnerlanden; dit ter bevordering van de mobiliteit in de culturele sector buiten de lopende besprekingen over de versoepeling van de visumplicht om; verzoekt met klem een tijdschema op te stellen voor de invoering van dit programma voor culturele visa;
 22. verzoekt haar covoorzitters deze resolutie te doen toekomen aan de voorzitter van het Europees Parlement, de Raad, de Europese Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Europese Dienst voor extern optreden, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten van de EU en van de Oost-Europese partnerlanden.
-

RESOLUTIE ⁽¹⁾
over de Armeense genocide, nu honderd jaar geleden
(2015/C 315/05)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien artikel 9, lid 3, van haar Reglement,
 - gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 16 december 1966,
 - gezien het VN-Verdrag betreffende de niet-toepasselijkheid van verjaring ter zake van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid van 26 november 1968,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 20 juli 1987 over een politieke oplossing voor de Armeense kwestie,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2000 over het periodiek verslag 1999 van de Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 28 september 2005 over de start van de onderhandelingen met Turkije,
 - gezien de resoluties en verklaringen van de wetgevende organen van een aantal EU-lidstaten,
- A. overwegende dat het in 2015 honderd jaar geleden is dat in het Ottomaanse Rijk de Armeense genocide plaatsvond;
- B. overwegende dat erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke en onvervreembare rechten van alle leden van de mensengemeenschap de grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld;
- C. overwegende dat de ontkenning van genocide algemeen wordt erkend als de afsluitingsfase van een genocide, waarmee daders ongestraft blijven en het zonneklaar is dat de volgende genocide zich al aankondigt; overwegende dat door het uitblijven van een ondubbelzinnige en tijdige veroordeling van de Armeense genocide grotendeels in de hand is gewerkt dat latere misdaden tegen de menselijkheid niet konden worden voorkomen;
- D. overwegende dat de vroegtijdige preventie van dergelijke misdaden er ongetwijfeld voor kan zorgen dat conflicten, tragedies en humanitaire rampen niet escaleren;
1. veroordeelt alle vormen van misdaden tegen de menselijkheid en genocide, en keurt pogingen om deze te ontkennen ten stelligste af;
 2. herdenkt alle onschuldige slachtoffers van genocide en misdaden tegen de menselijkheid;
 3. benadrukt dat de internationale gemeenschap prioriteit moet geven aan de preventie van genocide en misdrijven tegen de menselijkheid; is van oordeel dat het van essentieel belang is om het internationaal vermogen op dit gebied verder uit te bouwen;
 4. steunt de wereldwijde inspanningen om genocide te voorkomen, de mensen die aan genocide blootgesteld zijn geweest in hun rechten te herstellen, en te zorgen voor internationale gerechtigheid;
 5. roept Turkije op zich met zijn verleden te verzoenen;
 6. is van mening dat de voorbereiding van toekomstige verzoeningen van het allergrootste belang is.

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

RESOLUTIE ⁽¹⁾**over de Russische militaire agressie tegen Oekraïne en de dringende behoefte aan een vreedzame oplossing voor het conflict**

(2015/C 315/06)

DE PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST,

- gezien alle recente resoluties van het Europees Parlement over de situatie in Oekraïne,
 - gezien het Protocol van Minsk van 5 september 2014, het Memorandum van Minsk van 19 september 2014 en het Maatregelenpakket voor de tenuitvoerlegging van de akkoorden van Minsk van 12 februari 2015,
 - gezien Resolutie 2202 (2015) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 17 februari 2015,
- A. overwegende dat de samenwerking tussen de Europese Unie (EU) en de landen van het Oostelijk Partnerschap gebaseerd is op de waarden van respect voor de territoriale integriteit van staten, menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten en fundamentele vrijheden;
- B. overwegende dat de illegale annexatie van de Krim het eerste geval was sinds de Tweede Wereldoorlog van een met geweld afgedwongen inlijving van een deel van een land door een ander land in Europa en een inbreuk vormt op het internationale recht, met inbegrip van het Handvest van de Verenigde Naties, de Slotakte van Helsinki en het Memorandum van Boedapest van 1994;
- C. overwegende dat Rusland het staakt-het-vuren van 2008 met Georgië blijft overtreden, aangezien het een deel van het Georgisch grondbezit blijft bezetten;
- D. overwegende dat de Russische agressie en bezetting van de Krim, alsook de daden van agressie in oostelijk Oekraïne die tot materiële verliezen voor Oekraïne en zijn burgers en rechtspersonen heeft geleid, door de Russische Federatie via internationale rechtbanken zouden moeten worden rechtgezet;
- E. overwegende dat het gewapende conflict in oostelijk Oekraïne heeft geleid tot duizenden militaire en burgerslachtoffers, waaronder 298 onschuldige passagiers van Malaysian Airlines-vlucht MH17, nog veel meer gewonden en honderdduizenden ontheemden;
1. bevestigt dat de EU en haar partnerlanden alle belang hebben bij het bevorderen en tot stand brengen van vrede en veiligheid in Oekraïne, dat te lijden heeft onder de militaire agressie van de Russische Federatie;
 2. benadrukt dat de Russische annexatie van de Krim en de militaire agressie tegen Oekraïne een inbreuk vormt op fundamentele beginselen van het internationale recht; spreekt volledige steun uit voor de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne binnen de internationaal erkende grenzen;
 3. steunt de overeenkomst die gesloten is in Minsk op 12 februari 2015 met bondskanselier Merkel en president Hollande en de ondertekening door de trilaterale contactgroep van het Maatregelenpakket voor de tenuitvoerlegging van de akkoorden van Minsk; spreekt haar voldoening uit over de ondersteuning van het verdrag als geheel door de VN-Veiligheidsraad;
 4. roept alle partijen ertoe op zich verantwoordelijk te gedragen en in goed en volledig vertrouwen een maatregelenpakket in te voeren, aangezien dit mogelijkheden biedt voor een vreedzame oplossing van het conflict; spreekt haar diepe bezorgdheid uit over de vele gemelde inbreuken op het staakt-het-vuren en veroordeelt met kracht het door Rusland gesteunde offensief van de separatisten, de inname van Debaltseve — duidelijk in strijd met het staakt-het-vuren — en alle vormen van terrorisme; roept de Russische Federatie op tot een volledige tenuitvoerlegging van de akkoorden van Minsk; herinnert Rusland aan zijn verplichtingen en speciale verantwoordelijkheid in dit opzicht;
 5. dringt aan de spoedige terugtrekking van zware wapens en roept de ondertekenaars van het pakket van Minsk ertoe op de bijzondere waarnemingsmissie van de OVSE basisinformatie, zoals inventarissen, terugtrekkingsroutes en verzamelpunten, te verstrekken;

⁽¹⁾ Aangenomen op 17 maart 2015 in Jerevan, Armenië.

6. benadrukt dat het op basis van de akkoorden van Minsk essentieel blijft de controle van Oekraïne over zijn grenzen te herstellen; herhaalt dat OVSE-medewerkers volledige en onmiddellijke toegang moet worden verleend tot de getroffen zones, zodat zij hun monitorings- en verificatiefuncties kunnen oppakken — deze zones omvatten onder meer de gehele provincies Donetsk en Loegansk en gebieden aan de Russische grens;
 7. roept de EU en haar partnerlanden ertoe op gekwalificeerd personeel, uitrusting en financiële bijdragen te blijven leveren aan de bijzondere waarnemingsmissie; spreekt haar voldoening uit over de beslissing om het aantal speciale waarnemers te verdubbelen; benadrukt dat de separatisten de bepalingen van de akkoorden van Minsk herhaaldelijk hebben geschonden, hetgeen leidt tot verdere escalatie van de spanningen en de voortzetting van gewapende vijandelijkheden;
 8. is van mening dat de EU en haar partnerlanden naar manieren moeten zoeken om de Oekraïense regering te ondersteunen in het vergroten van haar defensieve mogelijkheden en de bescherming van de Oekraïense grenzen;
 9. roept Rusland op zijn troepen en materieel terug te trekken uit de bezette gebieden, te stoppen met het sturen, bevoorraden en financieren van huursoldaten, en te stoppen met het steunen, trainen en bewapenen van illegale strijdkrachten;
 10. neemt kennis van het voorstel van 19 februari 2015, waarin Oekraïne de Raad van de Europese Unie ertoe oproept de mogelijkheid te overwegen tot het lanceren van een missie in Oekraïne in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de EU, als een effectieve maatregel voor het verzekeren van een goede en volledige naleving van de akkoorden van Minsk, met als doel de Oekraïense territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van zijn grenzen veilig te stellen;
 11. dringt erop aan vertrouwenwekkende maatregelen te nemen om de vredes- en verzoeningsinspanningen te ondersteunen; onderstreept het belang van een inclusieve politieke dialoog, decentralisatie en andere constitutionele herzieningen zoals reeds voorgesteld in het vredesplan van Porosjenko; benadrukt de noodzaak om propaganda en haat zaaiende uitspraken, onder andere afkomstig van Rusland, die het conflict nog verder kunnen verscherpen, te vermijden; beklemtoont dat bij een dergelijke inclusieve dialoog maatschappelijke organisaties en burgers uit alle betreffende regio's en minderheidsgroepen betrokken moeten worden;
 12. roept de Russische autoriteiten op tot de onmiddellijke vrijlating van Nadiya Savchenko, lid van het Oekraïense parlement (*Verkhovna Rada*) en de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, en van andere Oekraïense burgers die illegaal vastgehouden worden in Russische gevangenissen;
 13. is uitermate bezorgd over de humanitaire situatie in het Donetsbekken en benadrukt de noodzaak tot verdere financiële en humanitaire hulp; vestigt de aandacht op het toenemende aantal intern ontheemden, vluchtelingen in buurlanden en door het conflict getroffen kinderen;
 14. roept op tot de voortzetting en intensivering van de diplomatieke dialoog en druk om een duurzame oplossing van het conflict te realiseren; benadrukt dat de internationale gemeenschap bereid moet zijn om met gepaste middelen te reageren op om het even welke onverholen schendingen van het staakt-het-vuren en op om het even welke acties die de inspanningen om tot een omvattende oplossing te komen ondermijnen; onderstreept dat het antwoord op de vraag of de restrictieve maatregelen van de EU worden gehandhaafd, geïntensiveerd of ingetrokken, afhankelijk is van de houding van Rusland zelf en de tenuitvoerlegging van de akkoorden van Minsk; benadrukt dat de oplossing van dit conflict of andere conflicten in onze gemeenschappelijke buurlanden niet van militaire aard mag zijn; raadt aan soortgelijke modellen van internationaal begeleide vreedzame integratie van bezette gebieden in wettelijke en constitutionele stelsels toe te passen;
 15. roept de autoriteiten van Oekraïne ertoe op reële vooruitgang te boeken bij de toepassing van de associatieovereenkomst en de ambitieuze maar al lang noodzakelijke hervormingen, ondanks de oorlogsinspanningen, met sterke overtuiging ten uitvoer te leggen; benadrukt de noodzaak de rechtsstaat te versterken, corruptie te bestrijden en door te gaan met belangrijke constitutionele, juridische, sociale en economische hervormingen;
 16. veroordeelt het toenemende aantal terroristische daden in Oekraïense steden sterk, waaronder de recente aanslag in Charkov van 22 februari 2015 tijdens een vreedzame herdenkingsmars voor de neergeschoten burgers van de Euromaidan-demonstraties;
 17. ondersteunt het internationale en onafhankelijke onderzoek naar de omstandigheden van het tragische neerhalen van Malaysian Airlines-vlucht MH17 en spoort alle partijen ertoe aan oprechte bereidheid tot medewerking te tonen, veilige en onbeperkte toegang te verlenen tot de plek waar de MH17 is neergestort en toegang te verlenen tot alle relevante middelen die het onderzoek van nut zouden kunnen zijn en die kunnen helpen de verantwoordelijken voor deze misdaad voor het gerecht te brengen; onderstreept dat de daders van deze oorlogsmisdaad geen amnestie zal worden verleend.
-

IV

*(Informatie)*INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN
DE EUROPESE UNIE

PARLEMENTAIRE VERGADERING EURONEST

REGLEMENT VAN ORDE

**aangenomen op 3 mei 2011 in Brussel en gewijzigd op 3 april 2012 in Bakoe op 29 mei 2013 in
Brussel en op 18 maart 2015 in Jerevan**

(2015/C 315/07)

*Artikel 1***Aard en doelstellingen**

1. De Parlementaire Vergadering Euronest is de parlementaire instelling van het Oostelijk Partnerschap tussen de Europese Unie en haar Oost-Europese partners, waarop in beginsel artikel 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie van toepassing is. De instelling gaat uit van wederzijds belang en wederzijdse verbintenissen, alsmede van de beginselen van differentiatie, gedeeld eigenaarschap en verantwoordelijkheid.
2. De Parlementaire Vergadering Euronest is een parlementair forum tot bevordering van de nodige voorwaarden om de politieke banden tussen de Europese Unie en de Oost-Europese partners, alsmede de verdere economische integratie daarvan, te versnellen. De vergadering draagt bij aan de versterking, ontwikkeling en zichtbaarheid van het Oostelijk Partnerschap als verantwoordelijke instelling voor parlementaire raadpleging, controle en follow-up van het partnerschap.
3. De deelname aan de Parlementaire Vergadering Euronest is vrijwillig, op voorwaarde dat wordt voldaan aan de criteria voor lidmaatschap die zijn ingesteld op grond van de oprichtingsakte en de Parlementaire Vergadering Euronest zal worden gekenmerkt door een geest van integratie en openheid.
4. De Parlementaire Vergadering Euronest draagt in praktische zin bij aan de ondersteuning, bevordering en consolidatie van het Oostelijk Partnerschap door middel van de volgende vier thematische platforms:
 - a) kwesties met betrekking tot fundamentele waarden, met inbegrip van democratie, de rechtstaat, respect voor de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede kwesties met betrekking tot markteconomie, duurzame ontwikkeling en goed bestuur;
 - b) verdere economische integratie tussen de EU en haar Oost-Europese partners, ter ondersteuning van de sociaaleconomische hervormingen van de Oost-Europese partners, alsmede liberalisatie van de handel en de investeringen, hetgeen moet leiden tot convergentie met de EU-wetgeving en -normen met als doel de vestiging van een netwerk van diepgaande en uitgebreide vrijhandelszones;
 - c) wederzijdse ondersteuning en zekerheid op energievoorzieningsgebied en de harmonisatie van het energiebeleid en de energiewetgeving van de Oost-Europese partners;
 - d) bevordering van intermenselijke contacten en bevordering van de interactie tussen de burgers van de Europese Unie en die van de Oost-Europese partners, met name jongeren; bevordering van de culturele samenwerking en interculturele dialoog, alsmede ondersteuning van onderwijs, onderzoek en ontwikkeling van de informatie- en mediasamenleving.

*Artikel 2***Samenstelling**

1. De Parlementaire Vergadering Euronest is paritair samengesteld en bestaat uit:
 - a) zestig leden van het Europees Parlement;
 - b) tien leden van elk van de deelnemende parlementen van de Oost-Europese partners.
2. De leden van de Parlementaire Vergadering Euronest die worden gedelegeerd door het Europees Parlement en door de parlementen van de Oost-Europese partners, moeten worden aangewezen overeenkomstig procedures die respectievelijk door het Europees Parlement en door de parlementen van de Oost-Europese partners zijn ingesteld, op basis waarvan de verdeling van de diverse vertegenwoordigde fracties en delegaties zo goed mogelijk wordt weergegeven. Op basis van dezelfde procedures kan elk van de deelnemende parlementen besluiten een vervangend lid van de Parlementaire Vergadering Euronest aan te wijzen.
3. De Parlementaire Vergadering Euronest wordt opgedeeld op basis van de parlementaire delegaties die door de twee componenten zijn vastgesteld. De leden kunnen zich tevens organiseren binnen het kader van de eigen politieke groeperingen in de Parlementaire Vergadering Euronest.
4. De deelnemende parlementen bevorderen bij het aanstellen van leden van de Parlementaire Vergadering Euronest en haar organen, het genderevenwicht.
5. De Parlementaire Vergadering Euronest zorgt ervoor dat de samenstelling van al haar organen evenwichtig is in de zin van de verdeling van politieke groeperingen en de nationaliteit van de leden.
6. Niet-bezette zetels blijven hoe dan ook ter beschikking staan van het parlement waaraan zij zijn toegewezen.

*Artikel 3***Verantwoordelijkheden**

De Parlementaire Vergadering Euronest is het forum voor parlementaire discussie, raadpleging, controle en follow-up in verband met alle kwesties die betrekking hebben op het Oostelijk Partnerschap. De Parlementaire Vergadering Euronest neemt onder andere resoluties, aanbevelingen en adviezen aan, die gericht zijn tot de Top Oostelijk Partnerschap, de instellingen en de ministeriële conferenties gewijd aan de ontwikkeling van het Oostelijk Partnerschap, alsmede tot de instellingen van de Europese Unie en de Oost-Europese partners. De vergadering heeft tevens de bevoegdheid adviezen uit te brengen en voorstellen te doen aan de Top of de ministeriële conferenties, ter aanneming van concrete maatregelen die verband houden met de verschillende terreinen waarop het partnerschap werkzaam is.

*Artikel 4***Voorzitterschap en Bureau**

1. De twee componenten van de Parlementaire Vergadering Euronest kiezen uit hun leden een Bureau dat is samengesteld uit twee covoorzitters van gelijke rang (elk behorend tot een van de twee componenten van de Parlementaire Vergadering Euronest) en een aantal ondervoorzitters (één van elk van de andere deelnemende Oost-Europese partners dan het land van de desbetreffende covoorzitter, en een gelijk aantal afkomstig uit het Europees Parlement). De verkiezingsprocedures en de duur van de mandaten worden afzonderlijk bepaald door elk van de componenten.
2. Een lid van het Bureau dat niet in staat is de komende vergadering van het Bureau bij te wonen, kan worden vervangen door een lid van de Parlementaire Vergadering Euronest dat behoort tot dezelfde fractie in het Europees Parlement of tot dezelfde delegatie van Oost-Europese partners. De covoorzitters dienen schriftelijk te worden ingelicht over de vervanging voorafgaand aan de vergadering. Als de covoorzitter wordt vervangen, zal de vervanger zijn/haar functies als Bureau lid overnemen, maar niet die van de covoorzitter.
3. Het Bureau is belast met de coördinatie van de werkzaamheden van de Parlementaire Vergadering Euronest, de follow-up van haar werkzaamheden, resoluties en aanbevelingen, en het aangaan van betrekkingen met de Top Oostelijk Partnerschap, de ministeriële conferenties en de groepen van hoge ambtenaren en ambassadeurs, alsmede de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en overige organen. Het Bureau vertegenwoordigt de vergadering in de betrekkingen met overige instellingen.

4. Op verzoek van de twee covoorzitters komt het Bureau ten minste twee keer per jaar bijeen. Een van deze vergaderingen valt samen met de plenaire zitting van de Parlementaire Vergadering Euronest. Het Bureau heeft een quorum bereikt indien ten minste de helft van de leden van de Oost-Europese partners en de helft van de leden van het Europees Parlement aanwezig zijn.
5. Het Bureau stelt de ontwerpagenda voor de Parlementaire Vergadering Euronest op en stelt de algemene procedures voor het verloop van de zitting vast.
6. Het Bureau is verantwoordelijk voor aangelegenheden met betrekking tot de samenstelling en de bevoegdheden van commissies en werkgroepen. Het Bureau is tevens bevoegd toestemming te verlenen voor de opstelling van de verslagen, ontwerpresoluties en aanbevelingen van de commissies. Het Bureau kan ook diverse kwesties ter behandeling doorverwijzen aan de commissies, die vervolgens een verslag over een specifiek onderwerp kunnen opstellen.
7. Het Bureau neemt beslissingen aan met een meerderheid van twee derde van de aanwezige leden. Indien een lid of plaatsvervangend lid van het Bureau dat een delegatie van Oost-Europese partners vertegenwoordigt, namens zijn/haar delegatie verklaart dat de inhoud van het door het Bureau te nemen besluit gevolgen zou hebben voor de vitale belangen van zijn/haar land, en ter ondersteuning een schriftelijke verklaring verschaft met een beschrijving van de gevolgen, is consensus onder de leden van het Bureau vereist voor aanneming. Deze mogelijkheid kan alleen worden benut in uitzonderlijke gevallen en indien het voortbestaan, de veiligheid en de gezondheid van het land specifiek getroffen worden door het voorgestelde besluit, en mag alleen betrekking hebben op dat deel van een besluit dat gevolgen zou hebben voor de vitale belangen van de betreffende Oost-Europese partnerland. Deze mogelijkheid mag niet worden benut om te bewerkstelligen dat het Bureau geen algeheel besluit neemt, of voor beslissingen van technische of procedurele aard.
8. Wanneer bij de berekening van het voor een tweederdemeerderheid benodigde quorum van aanwezige leden of het aantal stemmen geen heel getal oplevert, wordt het cijfer naar boven afgerond.

Artikel 5

Betrekkingen met de Top Oostelijk Partnerschap, de Raad van ministers, de Europese Commissie en de ministeriële conferenties

1. Het Bureau versterkt de betrekkingen van allerlei aard met de instellingen en organen van het Oostelijk Partnerschap, alsmede met de organisaties daarvan. In voorkomend geval wordt de concrete vorm van een dergelijke samenwerking neergelegd in de betreffende convenanten en protocollen van overeenstemming.
2. De vertegenwoordigers van de Top Oostelijk Partnerschap, de Raad van ministers, de Europese Commissie en de ministeriële conferenties die zich wijden aan de ontwikkeling en consolidatie van het Oostelijk Partnerschap, worden door het Bureau uitgenodigd deel te nemen aan de zittingen en bijeenkomsten van de Parlementaire Vergadering Euronest en haar organen.

Artikel 6

Waarnemers

1. Op voorstel van het Bureau kan de Parlementaire Vergadering Euronest vertegenwoordigers van de parlementen van de EU-trojka toestemming geven de bijeenkomsten van de Parlementaire Vergadering Euronest bij te wonen als waarnemer.
2. Bovendien kan het Bureau vertegenwoordigers van overige instellingen en organen, alsmede overige personen, uitnodigen de zittingen en bijeenkomsten van de Parlementaire Vergadering Euronest en haar commissies en werkgroepen bij te wonen.

Artikel 7

Plenaire zittingen van de Parlementaire Vergadering Euronest

1. De door de covoorzitters bijeengeroepen Parlementaire Vergadering Euronest komt in beginsel eenmaal per jaar bijeen, afwisselend in een Oost-Europees partnerland en op het terrein van het Europees Parlement in een van zijn werkplekken, op uitnodiging van het Europees Parlement of van het parlement van de Oost-Europese partner die onderdak verleent aan de zitting.
2. Op verzoek van het Bureau kunnen de covoorzitters een uitzonderlijke plenaire bijeenkomst van de Parlementaire Vergadering Euronest bijeenroepen.

3. De eerste zitting van elke vergadering van de Parlementaire Vergadering Euronest wordt geopend door de voorzitter van het Europees Parlement of door de voorzitter van het parlement van de Oost-Europese partner die onderdak verleent aan de zitting.

Artikel 8

Voorzitterschap van de zittingen

1. De covoorzitters nemen in onderlinge overeenstemming een besluit over wie van hen het voorzitterschap van de vergadering van de Parlementaire Vergadering Euronest bekleedt. De voorzitter kan ervoor kiezen zich tijdens de vergadering als voorzitter te laten vervangen door een andere covoorzitter of door een ondervoorzitter.

2. De voorzitter van de bijeenkomst opent, schorst en sluit de bijeenkomsten. Hij/zij waakt erover dat het reglement van orde wordt nagekomen, de agenda wordt gevolgd, verleent het woord, beperkt de spreektijd, brengt onderwerpen in stemming en maakt de stemmingsuitslagen bekend.

3. De voorzitter spreekt zich uit over kwesties die zich voordoen in de zittingen, met inbegrip van die waarin in dit reglement van orde niet is voorzien. Indien nodig, kan hij/zij daarover eerst het Bureau raadplegen.

4. De voorzitter van de bijeenkomst mag het woord voeren in een debat om het onderwerp uiteen te zetten en ervoor te zorgen dat weer naar het onderwerp wordt teruggekeerd. Indien hij/zij zelf aan de beraadslagingen wil deelnemen, verlaat hij/zij de voorzitterszetel ten gunste van een andere covoorzitter of ondervoorzitter.

Artikel 9

Agenda

1. De covoorzitters leggen de door het Bureau opgestelde ontwerpagenda van de plenaire zitting ter goedkeuring voor aan de Parlementaire Vergadering Euronest.

2. In de ontwerpagenda van elke plenaire zitting worden twee categorieën onderwerpen opgenomen:

a) verslagen die door vaste commissies worden ingediend; deze blijven in beginsel beperkt tot één verslag per commissie per seizoen. Ontwerpresoluties, die ook kunnen zijn opgenomen in een verslag, moeten worden ingediend vier weken vóór aanvang van de zitting. De lengte van de ontwerpresoluties is vastgelegd in bijlage II bij het reglement van orde. Het Bureau kan op verzoek van de covoorzitters van de commissies beslissen hoeveel verslagen per zitting ter stemming worden gebracht, afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden voor het opstellen ervan;

b) dringende onderwerpen, op voorstel van een vaste commissie of het Bureau zelf; dergelijke dringende onderwerpen worden alleen bij uitzondering opgenomen en mogen niet vaker dan driemaal per seizoen worden ingediend.

3. Voor het indienen van een ontwerpresolutie over een dringende kwestie zijn ten minste tien leden van de Parlementaire Vergadering Euronest, afkomstig van ten minste twee delegaties of een fractie in het Europees Parlement, vereist. De ontwerpresoluties over dringende onderwerpen mogen alleen betrekking hebben op het op de agenda van de vergadering opgenomen punt „Dringende onderwerpen”, en mogen niet langer zijn dan 1 000 woorden. De ontwerpresoluties over dringende onderwerpen moeten 48 uur vóór aanvang van de plenaire zitting waarop zij behandeld en in stemming gebracht zullen worden, worden ingediend.

4. De ontwerpresoluties over dringende onderwerpen worden ingediend bij het Bureau, dat van elke ontwerpresolutie nagaat of deze voldoet aan de in lid 3 vastgestelde voorwaarden, op de agenda is opgenomen en beschikbaar is in de werktalen van de Parlementaire Vergadering Euronest. De voorstellen van het Bureau worden ter goedkeuring aan de Parlementaire Vergadering Euronest voorgelegd.

Artikel 10

Quorum

1. De Parlementaire Vergadering Euronest heeft een quorum bereikt indien ten minste één derde van de leden van de Oost-Europese partners en één derde van de leden van het Europees Parlement aanwezig zijn.

2. Elke stemming is geldig, ongeacht het aantal stemmers, tenzij de voorzitter op een van tevoren door ten minste vijftien aanwezige leden ingediend verzoek bij de stemming vaststelt dat het quorum niet aanwezig is. Wijst de stemming uit dat het quorum niet is bereikt, dan wordt de stemming op de agenda van de volgende vergadering geplaatst.

Artikel 11

Verdeling van de zitplaatsen

1. De plaatsen van de leden worden op naam naar alfabetische volgorde verdeeld, ongeacht nationaliteit. Het Bureau neemt vooraan plaats.
2. De vertegenwoordigers van de Top Oostelijk Partnerschap, de Raad van ministers, de Europese Commissie, de ministeriële conferenties en de waarnemers hebben zitplaatsen die gescheiden zijn van de leden.

Artikel 12

Officiële talen en werktalen

1. De officiële talen van de Parlementaire Vergadering Euronest zijn de officiële talen van de Europese Unie en de officiële talen van de Oost-Europese partners. De werktalen zijn Engels, Duits, Frans en Russisch. Op elke werkplek kan de taalkundige ondersteuning die kan worden aangevraagd om te zorgen dat elk lid van de Parlementaire Vergadering Euronest volledig kan deelnemen aan de procedures, worden geleverd door de relevante diensten van het Europees Parlement, op voorwaarde dat het parlement van het land dat onderdak geeft aan de vergadering, daarmee akkoord gaat.
2. Het parlement dat de bijeenkomst organiseert, stelt de werkdocumenten ter beschikking van de leden van de Parlementaire Vergadering Euronest in de werktalen en, voor zover mogelijk, in alle officiële talen.
3. In principe en voor zover mogelijk mogen alle leden in de debatten het woord voeren in een van de officiële talen van de Parlementaire Vergadering Euronest. Interventies worden vertolkt in de werktalen van de Parlementaire Vergadering Euronest en, alleen indien dit mogelijk is op grond van de gedragscode meertaligheid van het Europees Parlement, in de relevante officiële talen van de Europese Unie wanneer de vergadering van de Parlementaire Vergadering Euronest wordt gehouden in een van de werkplaatsen van het Europees Parlement.
4. De bijeenkomsten van de commissies en, in voorkomend geval, van de werkgroepen en hoorzittingen, worden gehouden in de werktalen, onverminderd de mogelijkheden als voorzien in dit reglement van orde.
5. Teksten die zijn aangenomen door de Parlementaire Vergadering Euronest worden gepubliceerd in alle officiële talen van de Europese Unie in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en door de parlementen van de Oost-Europese partners in hun officiële talen in een door elk daarvan passend geachte vorm.

Artikel 13

Openbaarheid van de debatten

De plenaire zittingen van de Parlementaire Vergadering Euronest zijn openbaar, tenzij deze anders beslist.

Artikel 14

Spreekrecht

1. De leden van de Parlementaire Vergadering Euronest mogen het woord voeren wanneer de voorzitter van de bijeenkomst hun het woord verleent.
2. Vertegenwoordigers van de Top Oostelijk Partnerschap, de Raad van ministers, de Europese Commissie en de ministeriële conferenties, alsmede de waarnemers kunnen eveneens spreken indien zij daartoe toestemming hebben ontvangen van de voorzitter.
3. Indien een spreker van het onderwerp dat in behandeling is, afdwaalt, zorgt de voorzitter ervoor dat hij tot het onderwerp terugkeert. Indien de spreker volhardt, kan de voorzitter van de bijeenkomst hem het woord ontnemen zolang hij/zij zulks gegrond acht.

Artikel 15

Beroep op het reglement

1. Elk lid kan het woord voeren over naleving van het reglement van orde of een motie van orde indienen, en heeft het recht om maximaal twee minuten het woord te voeren.

2. Indien een lid vraagt het woord te mogen voeren om de aangevoerde procedurele argumenten te weerleggen, verleent de voorzitter van de bijeenkomst hem het woord voor maximaal twee minuten.
3. Aan geen enkele spreker wordt verder het woord verleend.
4. De voorzitter van de bijeenkomst deelt zijn/haar besluit over de met betrekking tot de naleving van het reglement van orde gemaakte opmerkingen mee. Indien nodig, kan hij/zij daarover eerst het Bureau raadplegen.

Artikel 16

Stemrecht en wijze van stemmen

1. Elk lid heeft één persoonlijke stem die niet overdraagbaar is.
2. De Parlementaire Vergadering Euronest stemt elektronisch. Wanneer elektronisch stemmen niet mogelijk is, wordt in de Parlementaire Vergadering Euronest gestemd bij handopsteken. Indien de uitslag van de stemming bij handopsteken twijfelachtig is, wordt de Vergadering verzocht opnieuw te stemmen met gekleurde kaarten.
3. Het tellen van de stemmen wordt gedaan door de Telcommissie, die bestaat uit twee gelijke delen van vertegenwoordigers van de secretariaten van de twee componenten van de Parlementaire Vergadering Euronest. De Telcommissie wordt benoemd door het Bureau vóór aanvang van elke zitting en zij zal de uitkomst van het tellen van de stemmen rechtstreeks rapporteren aan de covoorzitters.
4. Indien vóór 18.00 uur op de dag voorafgaand aan de dag van de stemming door ten minste vijftien leden van de Vergadering schriftelijk een verzoek daartoe is ingediend, kan de Parlementaire Vergadering Euronest besluiten over te gaan tot een geheime stemming.
5. De Parlementaire Vergadering Euronest neemt beslissingen aan met een gewone meerderheid van de leden die aan de stemming hebben deelgenomen. Indien vóór het begin van de stemming door ten minste één tiende van de leden die behoren tot ten minste twee fracties van het Europees Parlement of tot ten minste twee delegaties van de Oost-Europese component van de Parlementaire Vergadering Euronest, een verzoek is ingediend om een gescheiden stemming, vindt een stemming plaats waarbij de vertegenwoordigers van de Oost-Europese component en de vertegenwoordigers van het Europees Parlement gescheiden doch gelijktijdig stemmen⁽¹⁾. De desbetreffende tekst wordt slechts geacht te zijn aangenomen indien het een tweederdemeerderheid van de afzonderlijk in beide componenten uitgebrachte stemmen heeft behaald.
6. Wanneer de in stemming te brengen tekst verschillende bepalingen bevat, betrekking heeft op verschillende onderwerpen of te splitsen is in verschillende delen met een eigen betekenis en/of regelende waarde, kan door een fractie van het Europees Parlement of ten minste vijf leden van de Parlementaire Vergadering Euronest worden verzocht om stemming in onderdelen. Het verzoek wordt de dag vóór de stemming, om uiterlijk 18.00 uur, schriftelijk bij de covoorzitters ingediend, tenzij de covoorzitters een ander tijdstip bepalen.

Artikel 17

Resoluties en aanbevelingen van de Parlementaire Vergadering Euronest

1. De Parlementaire Vergadering Euronest kan resoluties aannemen en aanbevelingen opstellen die gericht zijn aan de Top Oostelijk Partnerschap en de instellingen, organen, groepen en ministeriële conferenties die zich bezighouden met de versterking van het Oostelijk Partnerschap, of die gericht zijn aan de instellingen van de Europese Unie en de Oost-Europese partners, op gebieden die verband houden met de verschillende terreinen waarop het partnerschap zich beweegt.
2. De Parlementaire Vergadering Euronest brengt de ontwerpresoluties in de verslagen van de vaste commissies in stemming.
3. In voorkomend geval spreekt de Parlementaire Vergadering Euronest zich ook uit over ontwerpresoluties over dringende onderwerpen.

⁽¹⁾ Op voorstel van de werkgroep voor het reglement van de Parlementaire Vergadering Euronest, goedgekeurd door het Bureau van de Parlementaire Vergadering Euronest op 17 maart 2015, moet in elke component één voor één worden gestemd om gebruik van elektronische apparatuur mogelijk te maken, en mag de uitslag niet worden bekendgemaakt voordat beide componenten hebben gestemd.

4. In voorkomend geval verzoekt de voorzitter van de bijeenkomst de opstellers van gelijksoortige ontwerpresoluties over dringende onderwerpen een gezamenlijke ontwerpresolutie op te stellen. Na het debat stemt de Parlementaire Vergadering Euronest eerst over elk van de ontwerpresoluties en de desbetreffende amendementen. Zodra een gezamenlijke resolutie is ingediend, komen alle andere ontwerpresoluties die door dezelfde auteurs over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, te vervallen. Evenzo komen alle andere teksten over hetzelfde onderwerp te vervallen zodra een gezamenlijke resolutie is aangenomen. Indien geen enkele gezamenlijke resolutie wordt aangenomen, worden de overblijvende ontwerpresoluties naar volgorde van indiening in stemming gebracht.

Artikel 18

Mededelingen aan vergaderingen van de Top Oostelijk Partnerschap

Het Bureau van de Parlementaire Vergadering Euronest dient een mededeling in aan de Top, en in voorkomend geval aan de ministersbijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap, die is opgesteld op basis van de door de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen resoluties en aanbevelingen. De mededeling wordt door de covoorzitters gezamenlijk naar alle relevante instellingen doorgestuurd.

Artikel 19

Verklaringen

Het Bureau kan in geval van urgentie verklaringen uitbrengen over elke kwestie die van belang is voor het Oostelijk Partnerschap, alsook bij natuurrampen, in plotselinge crisissituaties en bij het uitbreken van conflicten, wanneer het nuttig of nodig wordt geacht vanuit de instellingen om een urgent beroep te doen op de partijen om geen geweld te gebruiken en/of politieke onderhandelingen aan te gaan, of om op te roepen tot solidariteit met de getroffen personen en landen. Dergelijke verklaringen dienen uit te gaan van de bestaande resoluties en aanbevelingen van de Parlementaire Vergadering Euronest en dienen zo snel mogelijk ter informatie te worden gestuurd aan alle leden van de Parlementaire Vergadering Euronest. De verklaringen worden openbaar gemaakt door de covoorzitters.

Artikel 20

Wijzigingen

1. Amendementen op de teksten die in de plenaire vergadering worden behandeld, moeten worden ingediend door ten minste vijf leden van de Parlementaire Vergadering Euronest of door een fractie zoals genoemd in artikel 2, lid 3. De amendementen moeten betrekking hebben op de te wijzigen tekst en moeten schriftelijk worden ingediend. Het Bureau kan op basis van deze criteria besluiten dat de amendementen niet ontvankelijk zijn.
2. De termijn voor de indiening van amendementen wordt bij aanvang van de plenaire zitting bekendgemaakt.
3. Bij de stemming hebben de amendementen voorrang op de tekst waarop zij betrekking hebben.
4. Indien ten minste twee amendementen betrekking hebben op hetzelfde gedeelte van de tekst, wordt het amendement dat qua inhoud het meest van de oorspronkelijke tekst afwijkt, het eerst in stemming gebracht. Alleen mondelinge amendementen die technische of taalkundige verbeteringen behelzen, kunnen in aanmerking worden genomen. Er worden geen mondelinge amendementen in aanmerking genomen.
5. De vergadering beoordeelt geen amendementen (inclusief mondelinge amendementen) ten aanzien waarvan bezwaar is gemaakt vanwege de gevolgen voor een vitaal belang.

Artikel 21

Vragen met verzoek om schriftelijk antwoord

1. Ieder lid van de Parlementaire Vergadering Euronest kan de ministeriële organen van het Oostelijk Partnerschap, het fungerend voorzitterschap van de Top, de Raad van ministers van de Europese Unie, of de Europese Commissie vragen stellen met verzoek om schriftelijk antwoord.
2. Deze vragen moeten betrekking hebben op het Oostelijk Partnerschap en in het bijzonder op de vier thematische platforms. De vragen worden schriftelijk ingediend bij het Bureau. Indien het Bureau de vragen ontvankelijk verklaart, doet het deze toekomen aan de bevoegde instanties, met het uitdrukkelijke verzoek om binnen twee maanden na de datum van kennisgeving van de vraag schriftelijk te antwoorden.

*Artikel 22***Vragen met verzoek om mondeling antwoord**

1. Tijdens elke bijeenkomst vindt een vragenuur plaats waarin vragen kunnen worden gesteld aan de ministeriële instanties van het Oostelijk Partnerschap, het fungerend voorzitterschap van de Top, de Raad van ministers van de Europese Unie, en de Europese Commissie op de tijdstippen waartoe het Bureau besluit, teneinde de aanwezigheid van voornoemde instanties op het hoogste niveau te garanderen.
2. Elk lid van de Parlementaire Vergadering Euronest kan één enkele vraag stellen met verzoek om mondeling antwoord. Deze vragen moeten betrekking hebben op het Oostelijk Partnerschap en in het bijzonder op de vier thematische platformen. Indien een vraag is ondertekend door meerdere leden, wordt slechts aan één van hen het woord verleend om de vraag mondeling te stellen. De vragen, die niet langer dan 100 woorden mogen zijn, worden schriftelijk binnen een door het Bureau vastgestelde termijn ingediend bij het Bureau. Het Bureau beslist over de ontvankelijkheid van vragen. In het bijzonder geldt dat het Bureau alle vragen die betrekking hebben op onderwerpen die al ter behandeling op de agenda van de vergadering zijn opgenomen, niet ontvankelijk verklaart. De ontvankelijk verklaarde vragen worden naar de bevoegde instanties doorgezonden. De covoorzitters stellen de volgorde van behandeling van de mondelinge vragen vast, en stellen de vragenstellers daarvan op de hoogte.
3. De Parlementaire Vergadering Euronest trekt gedurende iedere zitting ten hoogste twee uur uit voor de behandeling van vragen met verzoek om mondeling antwoord. Vragen die wegens tijdgebrek onbeantwoord blijven, worden schriftelijk beantwoord, tenzij de vraagsteller zijn vraag intrekt. Een mondelinge vraag kan slechts worden beantwoord indien de vraagsteller aanwezig is.
4. De ministeriële instanties van het Oostelijk Partnerschap, het fungerend voorzitterschap van de Top, de Raad van ministers van de Europese Unie en de Europese Commissie worden verzocht de antwoorden op de vragen kort te houden. Wanneer ten minste twintig leden van de Parlementaire Vergadering Euronest daar om verzoeken, kan de vraag worden gevolgd door een debat. De duur van het debat wordt bepaald door de voorzitter.

*Artikel 23***Verzoeken om advies van de Parlementaire Vergadering Euronest**

Op verzoek van de Top Oostelijk Partnerschap, de ministeriële conferenties, de Europese Commissie of andere relevante instellingen van de EU of het Oostelijk Partnerschap, kan de Parlementaire Vergadering Euronest op aanbeveling van het Bureau adviezen uitbrengen over en voorstellen doen voor de aanneming van specifieke maatregelen die verband houden met de diverse gebieden waarop het Oostelijk Partnerschap zich beweegt. Een dergelijk verzoek wordt ingediend bij het Bureau dat het, tezamen met een aanbeveling, aan de Parlementaire Vergadering Euronest voorlegt.

*Artikel 24***Notulen**

De ontwerpnotulen van de plenaire zittingen en die van de vergaderingen van het Bureau, de vaste commissies en de werkgroepen, tezamen met de presentielijsten en de teksten van de genomen besluiten, worden opgesteld en bijgehouden door het secretariaat van de delegatie die de zittingen en vergaderingen organiseert. Na voltooiing ontvangen de andere delegaties een kopie van deze ontwerpnotulen.

*Artikel 25***Vaste commissies**

1. Teneinde specifieke onderwerpen die het Oostelijk Partnerschap betreffen, te verdiepen, stelt de Parlementaire Vergadering Euronest de volgende vier vaste parlementaire commissies in:
 - de commissie Politieke Zaken, Mensenrechten en Democratie;
 - de commissie Economische Integratie, Wettelijke Aanpassing en Convergentie met EU-beleid;
 - de commissie Energiezekerheid;
 - de commissie Sociale Zaken, Onderwijs, Cultuur en Maatschappelijk Middenveld.
2. Conform de algemene werking van de Parlementaire Vergadering Euronest, zijn de vaste parlementaire commissies samengesteld uit leden van de vergadering, overeenkomstig artikel 2, en functioneren zij op strikt paritaire wijze. De bevoegdheden, verantwoordelijkheden, samenstelling en procedures van de vaste commissies zijn vastgelegd in bijlage I.

3. De vaste commissies beschikken over een reglement van orde dat, op voorstel van het Bureau, door de Parlementaire Vergadering Euronest wordt aangenomen.

Artikel 26

Tijdelijke commissies en follow-upcommissies

Op voorstel van het Bureau of van een groep leden van de vergadering die uit ten minste één derde van de leden van de Oost-Europese partners en één derde van de leden van het Europees Parlement bestaat, kan de Parlementaire Vergadering Euronest op elk moment tijdelijke commissies en follow-upcommissies instellen, waarvan de bevoegdheden, de samenstelling en het mandaat worden vastgesteld op het moment dat besloten wordt ze in te stellen. Er kunnen tegelijkertijd niet meer dan twee van dergelijke commissies operationeel zijn. Follow-upcommissies moeten hun werkzaamheden binnen één jaar afronden. Deze termijn kan in bijzondere gevallen worden verlengd met nog eens zes maanden.

Artikel 27

Werkgroepen en hoorzittingen

1. Het Bureau kan besluiten werkgroepen op te richten voor een specifiek aspect van het Oostelijk Partnerschap, of deze binnen de begrotingsmogelijkheden met een informatie- of studieopdracht te zenden naar de Oost-Europese partners of landen van de Europese Unie, of naar internationale organisaties. In beide gevallen beslist het Bureau over de organisatie, bevoegdheden en samenstelling van de werkgroepen. Deze kunnen worden belast met de opstelling van verslagen en aan de Parlementaire Vergadering Euronest gerichte ontwerpresoluties of -aanbevelingen. De ingestelde werkgroepen blijven in functie totdat de Parlementaire Vergadering Euronest anders beslist. Het aantal leden van een werkgroep bedraagt tien (van elke component vijf).

2. Een lid van een werkgroep dat niet in staat is een vergadering bij te wonen, kan worden vervangen door een lid van de Parlementaire Vergadering Euronest dat behoort tot dezelfde fractie in het Europees Parlement of tot dezelfde delegatie van Oost-Europese partners. De covoorzitters van de betrokken werkgroep dienen schriftelijk te worden ingelicht over de vervanging voorafgaand aan de vergadering.

3. Teneinde meer begrip te kweken tussen de volkeren van de Europese Unie en die van de Oost-Europese partners, en de openbare opinie gevoelig te maken voor kwesties die verband houden met de Oost-Europese partners, kan de Parlementaire Vergadering Euronest regelmatig hoorzittingen organiseren. Deze bijeenkomsten worden georganiseerd onder de verantwoordelijkheid van het Bureau. Er kunnen voor deze hoorzittingen personen worden uitgenodigd die de Parlementaire Vergadering Euronest kunnen informeren over de feitelijke politieke, economische, sociale en culturele situatie die haar zorgen baart.

Artikel 28

Betrekkingen met de parlementaire samenwerkingscommissies en delegaties

1. De Parlementaire Vergadering Euronest nodigt de parlementaire samenwerkingscommissies (PSC's) en delegaties die in het kader van de lopende overeenkomsten zijn opgericht of eventueel later nog zullen worden opgericht, ertoe uit deel te nemen aan haar werkzaamheden.

2. Deze uitnodiging kan met name omvatten dat de bestaande PSC's en delegaties bijeenkomen ter gelegenheid van de plenaire zitting van de Parlementaire Vergadering Euronest.

Artikel 29

Financiering van de organisatorische uitgaven en de uitgaven voor deelneming, vertolking en vertaling

1. Onverminderd artikel 12, lid 1, staat het parlement dat een zittingsperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest, een vergadering van het Bureau of een vergadering van een commissie of werkgroep organiseert, garant voor de materiële omstandigheden van de organisatie van de zittingsperiode of de vergadering.

2. Op voorstel van het Bureau kan de Parlementaire Vergadering Euronest aanbevelen dat de andere parlementen een financiële bijdrage leveren om de kosten van de organisatie van een vergaderperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest of een bijeenkomst van een commissie of werkgroep te dekken.

3. De reis- en verblijfkosten en kosten van vervoer ter plekke van elke deelnemer komen ten laste van de instelling van herkomst.

4. De organisatiekosten worden gedragen door het parlement dat een zittingsperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest, een vergadering van het Bureau of een vergadering van een commissie of werkgroep organiseert, met inachtneming van de in onderstaande leden opgenomen voorbehouden.

5. Wanneer een vergaderperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest, een bijeenkomst van het Bureau of een bijeenkomst van een commissie of een werkgroep wordt georganiseerd in de gebruikelijke werkplaatsen van het Europees Parlement, zorgt dit laatste, onverminderd de bepalingen van artikel 12, lid 1, en gelet op zijn specifieke taalkundige verscheidenheid, tevens voor vertolking in de officiële talen van de Europese Unie, naargelang de vereisten van elke bijeenkomst en overeenkomstig de gedragscode meertaligheid van het Europees Parlement.

6. Wanneer een vergaderperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest, een bijeenkomst van het Bureau of een bijeenkomst van een commissie of een werkgroep wordt georganiseerd buiten de gebruikelijke werkplaatsen van het Europees Parlement, zorgt dit laatste, onverminderd de bepalingen van artikel 12, lid 1, en gelet op zijn specifieke taalkundige verscheidenheid, uitsluitend voor vertolking in de werktalen van de Parlementaire Vergadering Euronest en in de officiële talen van de Europese Unie die worden gebruikt door de leden van het Europees Parlement, overeenkomstig de gedragscode meertaligheid van het Europees Parlement.

7. Het Europees Parlement zorgt voor vertaling van de officiële door de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen documenten in de officiële talen van de Europese Unie. Op voorwaarde dat de parlementen van de Oost-Europese partner hiermee instemmen en gelet op de specifieke taalkundige verscheidenheid van de Europese Unie, zorgt het Europees Parlement tevens voor vertaling in de werktalen van de Parlementaire Vergadering Euronest van de documenten die ter voorbereiding van of gedurende de bijeenkomsten van de Parlementaire Vergadering Euronest en haar organen worden opgesteld. De parlementen van de Oost-Europese partners zorgen voor vertaling van de officiële door de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen documenten in de desbetreffende officiële talen van hun landen.

Artikel 30

Secretariaat-generaal

1. Voor de voorbereiding en het goede verloop van de werkzaamheden van de vergadering, wordt de Parlementaire Vergadering Euronest bijgestaan door een secretariaat, dat bestaat uit ambtenaren afkomstig uit elk van de componenten van de Parlementaire Vergadering Euronest.

Het secretariaat verleent ondersteuning aan de plenaire zittingen, aan het Bureau, aan de commissies en aan de werkgroepen. Teneinde professionele en onpartijdige ondersteuning aan de vergadering te waarborgen, zullen de twee componenten bijdragen tot nauwe samenwerking en capaciteitsopbouw, en tot wederzijdse uitwisseling van beroepservaringen tussen de verschillende componenten van het secretariaat.

2. De salarissen en andere kosten van de leden van het secretariaat komen ten laste van de respectieve parlementen van herkomst.

3. Het parlement dat onderdak verleent aan een zittingsperiode van de Parlementaire Vergadering Euronest of een vergadering van een van de commissies, verleent steun aan de organisatie van de desbetreffende zitting of vergadering.

Artikel 31

Interpretatie van het reglement van orde

De covoorzitters of, op hun verzoek, het Bureau beslist over kwesties met betrekking tot de interpretatie van het reglement van orde.

Artikel 32

Wijziging van het reglement van orde

1. Besluiten tot wijziging van het reglement van orde worden genomen door de Parlementaire Vergadering Euronest, op grond van de voorstellen van het Bureau.

2. De voorgestelde wijzigingen worden aangenomen met een meerderheid van twee derde van de aanwezige leden. Indien vóór het begin van de stemming door ten minste één tiende van de leden die behoren tot ten minste twee fracties van het Europees Parlement of tot ten minste twee delegaties van de Oost-Europese component van de Parlementaire Vergadering Euronest, een verzoek is ingediend om een gescheiden stemming, vindt een stemming plaats waarbij de vertegenwoordigers van de Oost-Europese component en de vertegenwoordigers van het Europees Parlement gescheiden stemmen. De desbetreffende tekst wordt slechts geacht te zijn aangenomen indien het een tweederdemeerderheid van de afzonderlijk in beide componenten uitgebrachte stemmen heeft behaald.

3. Behoudens uitzonderingen waarin op het ogenblik van de stemming wordt voorzien, treden wijzigingen in het reglement van orde in werking op de eerste dag van de zitting die volgt op de aanneming ervan.

BIJLAGE I

BEVOEGDHEDEN, VERANTWOORDELIJKHEDEN, SAMENSTELLING EN PROCEDURES VAN DE VASTE COMMISSIES*Artikel 1*

Er worden vier vaste parlementaire commissies ingesteld met de volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- de commissie Politieke Zaken, Mensenrechten en Democratie;
- de commissie Economische Integratie, Wettelijke Aanpassing en Convergentie met EU-beleid;
- de commissie Energiezekerheid;
- de commissie Sociale Zaken, Onderwijs, Cultuur en Maatschappelijk Middenveld.

I. De commissie Politieke Zaken, Mensenrechten en Democratie

Deze commissie is bevoegd voor de volgende onderwerpen:

1. ontwikkeling van stabiele democratische instellingen, bestuurskwesties en de rol van politieke partijen;
2. bevordering van de politieke dialoog, multilateraal vertrouwen scheppende maatregelen en ondersteuning aan vredige oplossingen van conflicten;
3. betrekkingen met andere nationale en internationale organisaties en parlementaire vergaderingen voor onderwerpen die onder haar bevoegdheden vallen;
4. vrede, veiligheid en stabiliteit;
5. verkiezingsnormen, regelgeving voor de media en bestrijding van corruptie.

II. De commissie Economische Integratie, Wettelijke Aanpassing en Convergentie met EU-beleid

Deze commissie is bevoegd voor de volgende onderwerpen:

1. follow-up van de economische, financiële en handelsbetrekkingen tussen de EU en de Oost-Europese partners onderling, en met derde landen en regionale organisaties;
2. betrekkingen met relevante internationale organisaties (in het bijzonder de Wereldhandelsorganisatie) en organisaties die op regionaal niveau de economische en handelsintegratie bevorderen;
3. maatregelen voor technische harmonisatie en normalisatie in de sectoren die vallen onder de instrumenten van het internationale recht;
4. onderwerpen die verband houden met de financiering van het partnerschap, met inbegrip van de follow-up van de uitvoering van de faciliteiten van de Europese Investeringsbank en andere instrumenten en mechanismen van dezelfde aard;
5. sociale en menselijke ontwikkeling, alsmede infrastructuur en sociale diensten, met inbegrip van gezondheidskwesties;
6. migratie en menselijke uitwisselingen;
7. duurzame ontwikkeling, natuurlijke hulpbronnen, opwarming van de aarde en energiebeleid;
8. milieubestuur, investeringen in de regionale context en de klimaatverandering;
9. bevordering van de onderlinge koppeling van vervoers- en telecommunicatienetwerken;
10. harmonisatie van de regelgeving.
11. grensoverschrijdende samenwerking

III. De commissie Energiezekerheid

Deze commissie is bevoegd voor de volgende onderwerpen:

1. follow-up van de ontwikkeling en uitvoering van een mechanisme voor wederzijdse ondersteuning en zekerheid op energievoorzieningsgebied;
2. bijdragen aan versterking van het contact over de energiezekerheid en de paraatheid in geval van een energiecrisis;
3. ondersteuning van de werkzaamheden van het energiezekerheidspanel;
4. follow-up van de harmonisatie van het energiebeleid en de energiewetgeving van de partners en de diversificatie van de voorzienings- en doorvoerroutes;
5. ondersteuning van de ontwikkeling van een onderling gekoppelde en gediversifieerde energiemarkt.

IV. De commissie Sociale Zaken, Onderwijs, Cultuur en Maatschappelijk Middenveld

Deze commissie is bevoegd voor de volgende onderwerpen:

1. bevordering van de samenwerking op het gebied van cultuur en onderwijs en betrekkingen met de internationale bevoegde organisaties en instellingen;
2. jongeren- en gendergelijkheidskwesties;
3. follow-up van de ontwikkeling van de informatiemaatschappij en de rol van de media;
4. ondersteuning van de samenwerking op het gebied van onderwijs, het leren van talen, jongeren en onderzoek;
5. betrekkingen met het adviesforum voor het maatschappelijk middenveld (Civil Society Forum) en met ngo's uit de EU en de Oost-Europese partners;
6. bevordering van de culturele samenwerking en de interculturele dialoog.

Artikel 2

1. Elk van de vaste commissies bestaat uit ten hoogste dertig leden en is zo veel mogelijk samengesteld uit een gelijk aantal leden van beide componenten. De samenstelling weerspiegelt de samenstelling van de Parlementaire Vergadering Euronest. De omvang en de samenstelling van de commissies wordt, op voorstel van het Bureau, door de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen.
2. Elk lid van de Parlementaire Vergadering Euronest heeft het recht lid te worden van een van de vaste commissies. In uitzonderlijke gevallen kan een lid deel uitmaken van twee vaste commissies.
3. De leden worden aangesteld op grond van de door elk van de parlementen ingestelde procedures. Dit geschiedt op zodanige wijze dat het zo veel mogelijk een weerspiegeling vormt van de verdeling van de diverse vertegenwoordigde fracties en delegaties in respectievelijk het Europees Parlement en de Oost-Europese partner.

Artikel 3

1. Elke commissie kiest uit zijn leden een Bureau dat bestaat uit twee covoorzitters van gelijke rang (een voor elke component van de Parlementaire Vergadering Euronest) en vier ondercovoorzitters (twee van elke component van de Parlementaire Vergadering Euronest). De desbetreffende verkiezingsprocedure en duur van het mandaat worden vastgesteld door elke component.
2. De covoorzitters nemen in onderlinge overeenstemming een besluit over de volgorde van voorzitterschap van de vergaderingen van de commissie.
3. De commissies kunnen rapporteurs benoemen voor de behandeling van specifieke onderwerpen die onder hun bevoegdheden vallen, alsmede om verslagen op te stellen ter voorlegging aan de Parlementaire Vergadering Euronest, na goedkeuring door het Bureau, conform het reglement van orde.
4. De vaste commissies kunnen de punten van hun agenda behandelen zonder verslag en kunnen het Bureau schriftelijk in kennis stellen van het feit dat de desbetreffende onderwerpen in behandeling zijn genomen.
5. De commissies doen verslag van hun werkzaamheden aan de Parlementaire Vergadering Euronest.

Artikel 4

1. De commissies komen ten hoogste tweemaal per jaar bijeen, wanneer zij daartoe worden bijeengeroepen door hun covoorzitters. Eenmaal valt de bijeenkomst samen met de plenaire vergadering van de Parlementaire Vergadering Euronest.
 2. Ieder lid kan amendementen voor behandeling in een commissie indienen.
 3. Met betrekking tot de procedure is het reglement van orde van de Parlementaire Vergadering Euronest mutatis mutandis van toepassing op de vergaderingen van de commissies. In het bijzonder geldt dat een quorum van een commissie wordt bereikt wanneer ten minste één derde van de leden van elk van de componenten aanwezig is.
 4. Alle vergaderingen zijn openbaar, tenzij een commissie anders beslist.
-

*BIJLAGE II***LENGTE VAN DE TEKSTEN**

Op ter vertaling en distributie aangeboden teksten zijn de volgende maxima van toepassing:

- toelichtingen, voorbereidende werkdocumenten en verslagen van werkgroepen en informatie- en studiemissies: zes bladzijden;
- ontwerpresoluties opgenomen in verslagen en urgente kwesties: vier bladzijden, inclusief overwegingen, maar exclusief visa.

Onder een bladzijde wordt een tekst verstaan van 1 500 gedrukte tekens, spaties niet meegerekend.

Deze bijlage kan worden gewijzigd door het Bureau.

REGLEMENT VAN ORDE**van de vaste commissies van de Parlementaire Vergadering Euronest aangenomen door de
Parlementaire Vergadering Euronest op 3 mei 2011 en gewijzigd op 29 mei 2013 in Brussel en
op 18 maart 2015 in Jerevan**

(2015/C 315/08)

Op grond van artikel 25, lid 3, van het reglement van orde van de Parlementaire Vergadering Euronest en gelet op het voorstel van Bureau, neemt de Parlementaire Vergadering Euronest hierbij het reglement van orde van de vaste commissies aan.

*Artikel 1***Toepassingsgebied**

1. Het reglement van orde van de vaste commissies regelt de gemeenschappelijke werkwijze voor alle vier vaste commissies van de Parlementaire Vergadering Euronest (hierna: commissies):

- de commissie Politieke Zaken, Mensenrechten en Democratie;
- de commissie Economische Integratie, Wettelijke Aanpassing en Convergentie met EU-beleid;
- de commissie Energiezekerheid;
- de commissie Sociale Zaken, Onderwijs, Cultuur en Maatschappelijk Middenveld.

2. Het reglement van orde van de Parlementaire Vergadering Euronest geldt mutatis mutandis voor de commissievergaderingen, onverminderd het bepaalde in het reglement van orde van de vaste commissies.

*Artikel 2***Samenstelling**

1. Een commissie is samengesteld uit maximaal 30 leden en bestaat uit:

- 15 leden van het Europees Parlement;
- 15 leden van elk van de deelnemende parlementen van de Oost-Europese partners⁽¹⁾.

Deze samenstelling weerspiegelt die van de Parlementaire Vergadering Euronest.

2. Elk lid van de Parlementaire Vergadering Euronest heeft het recht om lid te worden van een van de vaste commissies. In uitzonderlijke gevallen kan een lid zitting nemen in twee vaste commissies.

3. De leden worden aangesteld op grond van de door elk van de parlementen ingestelde procedures. Dit geschiedt op zodanige wijze dat het zo veel mogelijk een weerspiegeling vormt van de verdeling van de diverse vertegenwoordigde fracties en delegaties in respectievelijk het Europees Parlement en de Oost-Europese partnercomponent.

4. De omvang en samenstelling van de commissies worden goedgekeurd door de Parlementaire Vergadering Euronest, op voorstel van het Bureau.

*Artikel 3***Voorzitters en Bureau**

1. De commissies kiezen uit hun leden een Bureau dat is samengesteld uit twee covoorzitters van gelijke rang (een van elke component) en vier ondervoorzitters (twee van elke component). De duur van deze mandaten en de verkiezingsprocedure worden vastgesteld door elke component afzonderlijk.

2. De covoorzitters nemen in onderlinge overeenstemming een besluit over de volgorde van het voorzitterschap van de vergaderingen van de commissie.

⁽¹⁾ Bij toetreding van het andere Oost-Europese partnerland (Belarus), worden de zetels opnieuw tussen de Oost-Europese partnerlanden verdeeld.

*Artikel 4***Plaatsvervangende leden**

1. Vaste leden die verhinderd zijn een commissievergadering bij te wonen kunnen worden vervangen door een plaatsvervanger van dezelfde component van de vergadering, na overeenstemming tussen die twee leden. De voorzitter van de commissie wordt voor het begin van de vergadering in kennis gesteld van eventuele vervangingen.
2. Plaatsvervangende leden hebben in de commissie dezelfde rechten en plichten als vaste leden.

*Artikel 5***Vergaderingen**

1. De commissies komen, na convocatie door hun covoorzitters, bijeen voor maximaal twee bijeenkomsten per jaar, waarvan er één plaatsvindt tijdens de zitting van de Paritaire Vergadering Euronest.
2. Op voorstel van het Bureau van de commissie stelt de covoorzitter voor elke commissievergadering de ontwerp-agenda op.
3. De commissievergaderingen worden gehouden in de werktalen van de Parlementaire Vergadering Euronest. Tenzij een commissie anders beslist, zijn alle vergaderingen openbaar.
4. De voorzitter van de commissie leidt de werkzaamheden, zorgt voor de naleving van het reglement, handhaaft de orde, verleent het woord, verklaart de beraadslagingen voor gesloten, brengt onderwerpen in stemming en maakt de uitslag van de stemmingen bekend.
5. Een lid mag alleen het woord nemen indien de voorzitter van de commissie hem dit heeft verleend. Een spreker mag niet in de rede worden gevallen, tenzij voor een punt van orde. Indien een spreker van het onderwerp afwijkt, roept de voorzitter hem tot de orde en kan hem de tweede maal voor de verdere beraadslaging over hetzelfde onderwerp het woord ontnemen.
6. De voorzitter roept een lid van de commissie dat de vergadering verstoort, tot de orde. Bij herhaling kan de voorzitter het lid voor de verdere duur van de vergadering uit de vergaderzaal verwijderen.
7. Twee of meer commissies kunnen, bij afspraak tussen hun Bureaus, gezamenlijke vergaderingen houden over onderwerpen van gemeenschappelijk belang.

*Artikel 6***Verslagen en dringende onderwerpen**

1. De commissies kunnen rapporteurs benoemen voor de behandeling van specifieke onderwerpen die onder hun bevoegdheden vallen, en om verslagen op te stellen ter voorlegging aan de Parlementaire Vergadering Euronest, na goedkeuring door het Bureau. Het aantal verslagen is in beginsel beperkt tot een verslag per commissie per zitting. Het Bureau kan op verzoek van de covoorzitters van de commissies beslissen hoeveel verslagen per zitting ter stemming worden gebracht, afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden voor het opstellen ervan.
2. In uitzonderlijke gevallen kan een commissie een dringend onderwerp aan de Parlementaire Vergadering Euronest voorstellen. Het aantal dringende onderwerpen is beperkt, ingevolge artikel 9, lid 2, onder b), van het reglement van orde van de Parlementaire Vergadering Euronest.
3. De vaste commissies kunnen andere punten van de agenda behandelen zonder verslag en kunnen het Bureau van de Parlementaire Vergadering Euronest schriftelijk doen weten dat deze onderwerpen besproken zijn.
4. De commissies brengen aan de vergadering verslag uit van hun werkzaamheden.

*Artikel 7***Quorum en stemming**

1. Een commissie heeft haar quorum bereikt indien ten minste een derde van de leden van elke component aanwezig is.
2. Alle stemmen zijn geldig ongeacht het aantal stemmers. Ieder lid kan echter verzoeken om vaststelling van het quorum voordat de stemming begint. Wanneer na dit verzoek het quorum niet kan worden vastgesteld, wordt de stemming uitgesteld.

3. De besluiten van de commissie worden genomen met een tweederdemeerderheid van de leden die aan de stemming hebben deelgenomen. Ieder lid kan amendementen indienen ter behandeling in een commissie. De stemming in de commissie vindt plaats bij handopsteken, waarbij ieder lid één persoonlijke, niet-overdraagbare stem heeft.
4. Het tellen van de stemmen wordt gedaan door de Telcommissie, die bestaat uit twee gelijke delen van vertegenwoordigers van de secretariaten van de twee componenten van de Parlementaire Vergadering Euronest. De Telcommissie wordt benoemd door het Bureau (of de covoorzitters van de commissie) voor aanvang van de betrokken vergadering en zij zal de uitkomst van het tellen van de stemmen rechtstreeks rapporteren aan de covoorzitters.
5. Ieder lid kan amendementen indienen ter behandeling in een commissie, binnen de door de covoorzitters gestelde termijn. De amendementen moeten betrekking hebben op de te wijzigen tekst en moeten schriftelijk worden ingediend. Mondelinge amendementen worden alleen toegelaten wanneer zij strekken tot verbetering van feitelijke of taalkundige onjuistheden. Andere mondelinge amendementen zijn niet toegestaan.
6. Indien vóór het begin van de stemming door ten minste drie leden van de commissie die behoren tot ten minste twee fracties van het Europees Parlement of tot ten minste twee delegaties van de Oost-Europese component van de Parlementaire Vergadering Euronest, een verzoek is ingediend om een gescheiden stemming, vindt een stemming plaats waarbij de vertegenwoordigers van de Oost-Europese component en de vertegenwoordigers van het Europees Parlement gescheiden, zij het gelijktijdig, stemmen. De desbetreffende tekst wordt slechts geacht te zijn aangenomen indien het een tweederdemeerderheid van de afzonderlijk in beide componenten uitgebrachte stemmen heeft behaald.
7. Wanneer de in stemming te brengen tekst verschillende bepalingen bevat, betrekking heeft op verschillende onderwerpen of te splitsen is in verschillende delen met een eigen betekenis en/of regelende waarde, kan door een fractie van het Europees Parlement of ten minste één lid van de Parlementaire Vergadering Euronest verzocht worden om stemming in onderdelen. Het verzoek wordt de dag vóór de stemming, om uiterlijk 18.00 uur, schriftelijk bij de covoorzitters ingediend, tenzij de covoorzitters een ander tijdstip bepalen, en wordt in beginsel geacht te zijn ingewilligd.

Artikel 8

Andere regelingen

1. Het parlement dat de organisatie van een commissievergadering op zich neemt, is verantwoordelijk voor de praktische regelingen, assistentie en de kosten in verband met de organisatie van de vergadering.
2. Op voorstel van het Bureau kan de Parlementaire Vergadering Euronest de aanbeveling doen dat de andere parlementen in de kosten voor de organisatie van een commissievergadering bijdragen.

Artikel 9

Interpretatie van het reglement van orde

De covoorzitters of, op hun verzoek, het Bureau van een commissie zijn gerechtigd uitspraak te doen over alle kwesties rond de uitlegging van het reglement van orde van de vaste commissies.

Artikel 10

Wijziging van het reglement van orde van de vaste commissies

1. Besluiten tot wijziging van het reglement van orde worden genomen door de Parlementaire Vergadering Euronest aan de hand van voorstellen van het Bureau.
 2. De besluiten van de commissie worden genomen met een tweederdemeerderheid van de leden die aan de stemming hebben deelgenomen. Indien vóór het begin van de stemming door ten minste één tiende van de leden die behoren tot ten minste twee fracties van het Europees Parlement of tot ten minste twee delegaties van de Oost-Europese component van de Parlementaire Vergadering Euronest, een verzoek is ingediend om een gescheiden stemming, vindt een stemming plaats waarbij de vertegenwoordigers van de Oost-Europese component en de vertegenwoordigers van het Europees Parlement gescheiden stemmen. De desbetreffende tekst wordt slechts geacht te zijn aangenomen indien het een tweederdemeerderheid van de afzonderlijk in beide componenten uitgebrachte stemmen heeft behaald.
 3. Behoudens uitzonderingen waarin op het ogenblik van de stemming wordt voorzien, treden wijzigingen in het reglement van orde in werking op de eerste dag van de zitting die volgt op de aanneming ervan.
-

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)



Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL